

POVJERENSTVO ZA DRŽAVNU SLUŽBU

- 335. PRAVILNIK** o jedinstvenim kriterijima, pravilima i postupku imenovanja i postavljenja državnog službenika u tijelima državne službe u Županiji Zapadnohercegovačkoj 988
- 336. PRAVILNIK** o jedinstvenim kriterijima, pravilima i postupku popune upražnenih radnih mjesta državnih službenika sa liste prekobrojnih 990
- 337. PRAVILNIK** o ocjenjivanju rada državnih službenika u tijelima državne službe u Županiji Zapadnohercegovačkoj 992

- 338. ETIČKI KODEKS** za državne službenike u Županiji Zapadnohercegovačkoj 998

MINISTARSTVO PROSVJETE, ZNANOSTI, KULTURE I ŠPORTA

- 339. PRAVILNIK** o kalendaru rada osnovnih škola za školsku godinu 2009./2010. 1000
- 340. PRAVILNIK** o kalendaru rada srednjih škola za školsku godinu 2009./2010. 1002

319

Na temelju članka 32. stavak (3), a u svezi sa člankom 84. Zakona o državnim službenicima u tijelima državne službe u Županiji Zapadnohercegovačkoj ("Narodne novine Županije Zapadnohercegovačke", broj: 16/08 i 7/09) i članka 18. stavak 1. Zakona o Vladi Županije Zapadnohercegovačke ("Narodne novine Županije Zapadnohercegovačke", broj: 10/04), na prijedlog Povjerenstva za državnu službu Županije Zapadnohercegovačke, Vlada Županije Zapadnohercegovačke na 74 sjednici, održanoj 22. srpnja 2009. godine, donijela je

UREDBU

O UVJETIMA, NAČINU I PROGRAMU ZA POLAGANJE ISPITA OPĆEG ZNANJA I STRUČNOG ISPITA ZA KANDIDATE ZA DRŽAVNU SLUŽBU U ŽUPANIJI ZAPADNOHERCEGOVAČKOJ

I - TEMELJNE ODREDBE

Članak 1.

Ovom Uredbom uređuju se uvjeti, način i program polaganja ispita općeg znanja i stručnog ispita koje kandidati za državne službenike u tijelima državne službe u Županiji Zapadnohercegovačkoj (u daljnjem tekstu: Županija), grada i općine (u daljnjem tekstu: tijela državne službe) polažu u proceduri javnog natječaja, koji predstavljaju uvjet za rad u tijelu državne službe.

Članak 2.

Ispit općeg znanja i stručni ispit polažu osobe koje se kao kandidati, sukladno članku 6. stavak (1) Zakona o državnim službenicima u tijelima državne službe u Županiji Zapadnohercegovačkoj (u daljnjem tekstu: Zakon) prijave na javni natječaj za radna mjesta državnih službenika u tijelima državne službe, stručnim i drugim službama tijela zakonodavne, izvršne, i sudbene vlasti, tužiteljstvima, pravobraniteljstvima, ustanovama za izvršenje kaznenih sankcija i kazneno-popravnim zavodima poluotvorenog i zatvorenog tipa, na nivou Županije, grada i općina, ako posebnim zakonom nije drugačije određeno.

II - ISPIT OPĆEG ZNANJA

Članak 3.

(1) Ispit općeg znanja polažu sve osobe koje kao kandidati konkuriraju na radna mjesta državnih službenika u tijelima državne službe Županije, grada i općina.

(2) Ispit općeg znanja ima za cilj utvrditi da li kandidati koji konkuriraju na radno mjesto državnog službenika posjeduju dovoljan stupanj znanja iz oblasti javne uprave koja su neophodna za obavljanje poslova državnog službenika.

(3) Kandidati koji su položili stručni upravni ispit iz članka 10. Zakona o radnim odnosima i plaćama službenika tijela uprave u Županiji Zapadnohercegovačkoj („Narodne novine Županije Zapadnohercegovačke“, broj: 14/00, 8/01, 3/02 i 1/06), ispit općeg znanja po Zakonu o državnoj službi u Federaciji Bosne i Hercegovine („Službene novine Federacije Bosne i Hercegovine“ broj: 29/03, 23/04, 39/04, 54/04, 67/05 i 8/06), kao i stručni ispit položen po odredbama članka 29. i 31. Zakona o

radnim odnosima i plaćama službenika organa uprave u Federaciji Bosne i Hercegovine („Službene novine Federacije Bosne i Hercegovine“, broj: 13/98), javni ispit po Zakonu o državnoj službi u institucijama Bosne i Hercegovine („Službeni glasnik BiH“, broj: 19/02 i 8/03), pravosudni ispit, magistri i doktori pravnih znanosti, izuzeti su od polaganja ispita općeg znanja.

Članak 4.

(1) Ispit općeg znanja polaže se prema Programu polaganja ispita općeg znanja za kandidate za državnu službu koji obuhvaća sljedeće oblasti:

- a) osnove ustavnog sustava,
- b) organizacija tijela državne uprave,
- c) upravni postupak i upravni spor,
- d) osnove radnih odnosa,
- e) uredsko poslovanje u tijelima uprave,
- f) osnove europskih integracija.

(2) Program polaganja ispita općeg znanja za kandidate za državnu službu je u prilogu ove Uredbe i čini njen sastavni dio.

1. Stručno povjerenstvo

Članak 5.

(1) Stručno povjerenstvo sastoji se od ukupno šest članova, po jedan za svaku oblast iz članka 4. stavak (1) ove Uredbe.

(2) Predsjednika i njegovog zamjenika te članove Stručnog povjerenstva rješenjem imenuje predsjednik Povjerenstva za državnu službu Županije.

(3) Članovi Stručnog povjerenstva imenuju se iz reda diplomiranih pravnika koji su se istakli u radu na normativno-pravnim, upravnim i drugim stručnim poslovima kao i poslovima vezanim za financiranje institucija i procesima pridruživanja europskim integracijama u državnim tijelima uprave.

Članak 6.

Stručno povjerenstvo priprema pitanja i opsijske odgovore za polaganje ispita općeg znanja.

Članak 7.

(1) Stručno povjerenstvo prati promjene propisa predviđenih Programom za polaganje ispita općeg znanja za kandidate za državnu službu i blagovremeno ažurira pitanja i opsijske odgovore koji se koriste za testiranje kandidata.

(2) Na temelju tako sačinjenih pitanja Povjerenstvo za državnu službu Županije sačinjava bazu podataka koja će omogućiti elektronsko generiranje testova, po metodi slučajnog odabira.

Članak 8.

Povjerenstvo za državnu službu Županije ima dužnost da za svakog kandidata koji polaže ispit općeg znanja:

- a) utvrdi njegov identitet, upozna kandidata koji je pristupio polaganju ispita o njegovim pravima

i obavezama, o vremenu trajanja ispita, načinu ponašanja za vrijeme ispita, mogućnosti korištenja zakonskih i podzakonskih akata, da uruči kandidatima tekst zadataka te da prisustvuje testiranju.

Članak 9.

Aktom o imenovanju Stručnog povjerenstva iz članka 5. stavka (2) ove Uredbe određuje se i visina naknade koja pripada članovima Povjerenstva.

Članak 10.

Povjerenstvo za državnu službu Županije, najranije 24 sata prije početka testiranja, utvrđuje sadržaj ili sadržaje testova ispita općeg znanja.

2. Način polaganja ispita općeg znanja

Članak 11.

(1) Povjerenstvo za državnu službu Županije obavještava kandidate koji su obvezni polagati ispit općeg znanja o datumu, vremenu i mjestu održavanja najmanje pet dana prije termina ispita.

(2) Obavještavanje o datumu, vremenu i mjestu polaganja ispita općeg znanja, Povjerenstvo za državnu službu Županije može obaviti pisano ili elektronskom poštom (službena Internet stranica, Povjerenstva za državnu službu Županije), s tim da se svaki od navedenih načina obavještavanja smatra urednim.

Članak 12.

Radi ekonomičnosti i efikasnosti Povjerenstvo za državnu službu Županije može organizirati polaganje ispita općeg znanja za veći broj kandidata koji su u različitim natječajnim procedurama dužni polagati ovaj ispit.

Članak 13.

(1) Kandidat može, na pisani zahtjev, odgoditi polaganje ispita općeg znanja, najduže za sedam dana, ako dokaže da zbog bolesti ili drugih opravdanih razloga nije u mogućnosti polagati ispit prema utvrđenom roku.

(2) Odgađanje polaganja ispita iz stavka (1) ovog članka može se podnijeti Povjerenstvu za državnu službu Županije sve do dana predviđenog za polaganje ispita.

(3) O zahtjevu za odgađanje ispita općeg znanja odlučuje predsjednik Povjerenstva za državnu službu Županije.

Članak 14.

(1) Ispit općeg znanja polaže se u vidu testa sačinjenog od pitanja na koja je ponuđeno više odgovora od kojih je samo jedan točan.

(2) Test se sastoji od ukupno 42 pitanja.

(3) Kandidat prilikom rješavanja testa treba odgovoriti na svako pitanje označavanjem samo jedne od ponuđenih opcija.

(4) Vrijeme za rješavanje testa iznosi najduže jedan sat.

(5) Prilikom rješavanja testa kandidatu je zabranjeno korištenje stručne literature, elektronskih, tehničkih i drugih pomagala.

Članak 15.

(1) Nakon završenog ispita Povjerenstvo za državnu službu Županije pristupa ocjenjivanju testova.

(2) Povjerenstvo za državnu službu Županije objavljuje rezultate testova na oglasnoj ploči i obavještava kandidate o rezultatima koje su postigli.

(3) Kandidat je položio ispit ako točno odgovori na najmanje dvije trećine pitanja.

Članak 16.

(1) Osobi koja položi ispit općeg znanja Povjerenstvo za državnu službu Županije izdaje uvjerenje o položenom ispitu.

(2) Uvjerenje o položenom ispitu općeg znanja sadrži: naziv tijela, ime i prezime kandidata, godinu i mjesto rođenja, naziv fakulteta koji je završio, datum položenog ispita općeg znanja, broj i datum izdavanja uvjerenja, potpis predsjednika Povjerenstva za državnu službu Županije i službeni pečat.

Članak 17.

(1) O položenom ispitu općeg znanja Povjerenstvo za državnu službu Županije vodi evidenciju.

(2) Evidencija se vodi u obliku knjige koja mora biti uvezana i ovjerena, a stranice označene rednim brojevima.

(3) Ovjeru knjige vrši predsjednik Povjerenstva za državnu službu Županije.

(4) U evidenciji se upisuju podaci o kandidatu: ime i prezime, godina rođenja, naziv fakulteta koji je završio, datum polaganja ispita općeg znanja, ocjena uspjeha na ispitu, broj, datum i mjesto izdavanja uvjerenja.

(5) Evidencijska knjiga iz stavka (2) ovog članka čuva se trajno.

III - STRUČNI ISPIT

Članak 18.

(1) Stručni ispit polažu sve osobe koje kao kandidati konkuriraju na radna mjesta državnih službenika u tijelima državne službe Županije, grada i općina.

(2) Cilj stručnog ispita je provjera sposobnosti kandidata za rad na konkretnom radnom mjestu na koje se prijavio.

(3) Stručni ispit se sastoji od pisanog i usmenog dijela (intervjua).

(4) Povjerenstvo za državnu službu Županije obavještava kandidate o datumu, vremenu i mjestu polaganja stručnog ispita, na način utvrđen u članku 11. stavak (2) ove Uredbe.

Članak 19.

(1) Stručni ispit polaže se pred Povjerenstvom za izbor koje imenuje predsjednik Povjerenstva za državnu

službu Županije za svaki pojedini javni natječaj sukladno Zakonu.

(2) Svaki prijavljeni kandidat može tražiti i dobiti od Povjerenstva za državnu službu Županije imena članova Povjerenstva za izbor.

(3) Ukoliko se član Povjerenstva za izbor koji ima akademsko ili profesionalno iskustvo u oblastima obuhvaćenim procesom javnog natječaja ne može osigurati iz tijela na koji se javni natječaj odnosi, Povjerenstvo za državnu službu Županije će na temelju podataka iz registra državnih službenika imenovati člana Povjerenstva za izbor iz drugog tijela državne službe koji ima akademsko i profesionalno iskustvo iz oblasti za koje javni natječaj raspisan.

1. Pisani dio stručnog ispita

Članak 20.

(1) Pisani dio stručnog ispita kandidati polažu u vidu testa koji se sastoji od određenog broja pitanja i to:

- za rukovodeće državne službenike 14 pitanja,
- za ostale državne službenike 10 pitanja.

(2) Za svako pitanje na testu ponuđena su tri ili četiri opcijska odgovora.

(3) Kandidat prilikom rješavanja testa treba odgovoriti na svako pitanje označavanjem samo jedne opcije.

(4) Svaki točan odgovor na pitanje ocjenjuje se s jednim bodom.

Članak 21.

Pitanja iz pisanog dijela stručnog ispita odnose se na oblast i vrstu poslova kojoj pripada radno mjesto na koje kandidat konkurira.

Članak 22.

Pitanja za pisani dio stručnog ispita utvrđuje Povjerenstvo za izbor najranije dva sata prije početka testiranja.

Članak 23.

(1) Za rješavanje testa na pisanom dijelu stručnog ispita kandidat ima na raspolaganju jedan sat.

(2) Kandidat radi pismeni dio stručnog ispita bez korištenja bilo kakve literature, elektronskih, tehničkih i drugih pomagala.

2. Ocjenjivanje pisanog dijela stručnog ispita

Članak 24.

(1) Nakon završetka testiranja Povjerenstvo za izbor odmah pristupa ocjenjivanju kandidata.

(2) Kandidat stječe pravo da pristupi na intervju za prijavljeno radno mjesto ako njegov ukupan broj bodova na pisanom dijelu stručnog ispita iznosi 70% maksimalnog broja bodova.

Članak 25.

Povjerenstvo za izbor odmah nakon završetka

ocjenjivanja testova priopćava kandidatima rezultate koje su postigli na pisanom dijelu stručnog ispita i obavještava ih o održavanju intervjua.

3. Usmeni dio stručnog ispita (intervju)

Članak 26.

(1) Kandidat koji je uspješno položio pisani dio, pristupa intervjuu na kojem mu članovi Povjerenstva za izbor postavljaju određeni broj pitanja.

(2) Broj pitanja koja se postavljaju na intervjuu utvrđuje Povjerenstvo za izbor i ista imaju za cilj utvrditi personalne karakteristike i iskazane sposobnosti kandidata za obavljanje poslova konkretnog radnog mjesta na koje se prijavio.

(3) Pitanja na intervjuu mogu se odnositi i na radno iskustvo kandidata, njegovu stručnu spremu, kvalifikacije, sklonost kandidata za timski rad i usvajanje novih znanja vezano za određeno radno mjesto, djelatnost tijela na koju se javni natječaj odnosi, oblasti državne uprave, državne službe i drugih oblasti koje mogu biti u svezi sa radnim mjestom, kao i druge informacije koje je kandidat naveo u svojoj prijavi.

(4) Ocjena kandidata na intervjuu obavlja se na obrascu, koji se nalazi u prilogu ove Uredbe i čini njen sastavni dio.

(5) Povjerenstvo za izbor vodi zapisnik o tijeku intervjua sa svim kandidatima.

(6) Intervju ne može biti duži od 30 minuta.

4. Ocjenjivanje intervjua

Članak 27.

(1) Kandidata na intervjuu ocjenjuje svaki član Povjerenstva za izbor dodjeljujući mu određen broj bodova najviše 40 bodova.

(2) Konačnu ocjenu kandidata na intervjuu čini zbroj bodova danih od strane svakog člana Povjerenstva za izbor podijeljen s brojem članova Povjerenstva za izbor.

(3) Broj bodova utvrđen u skladu sa stavkom (2) ovog članka podijeljen s maksimalnim brojem bodova predstavlja postotak osvojenih bodova na intervjuu.

(4) Ukoliko se kandidat prijavio za dva ili više radnih mjesta različitog nivoa unutar iste oblasti, Povjerenstvo za izbor će dati odvojene ocjene za svako od ovih radnih mjesta, ovisno od specifičnih uvjeta koji se za ta radna mjesta traže.

5. Rezultati stručnog ispita

Članak 28.

Zbroj postotka ostvaren na pisanom dijelu stručnog ispita i intervjuu, podijeljen s dva, predstavlja ukupan postotak osvojenih bodova na stručnom ispitu za svakog kandidata.

Članak 29.

Povjerenstvo za izbor utvrđuje listu kandidata

sukladno rezultatima postignutim na stručnom ispitu.

Članak 30.

(1) Listu uspješnih kandidata čine kandidati koji su na stručnom ispitu postigli najmanje 70% od ukupnog broja bodova.

(2) Listu uspješnih kandidata Povjerenstvo za državnu službu Županije dostavlja rukovoditelju tijela državne službe u čije je ime proveden javni natječaj.

Članak 31.

(1) Povjerenstvo za državnu službu Županije, kandidate sudionike javnog natječaja pisano obavještava o rezultatima natječaja.

(2) Akt iz stavka (1) ovog članka ima karakter zaključka u upravnom postupku.

IV - PRIJELAZNE I ZAVRŠNE ODREDBE

Članak 32.

Natječaj objavljeni prije stupanja na snagu ove Uredbe, a koji nisu okončani, okončat će se sukladno tada važećim propisima.

Članak 33.

Danom stupanja na snagu ove Uredbe u Županiji se prestaje primjenjivati Uredba o uvjetima, načinu i programu za polaganje ispita općeg znanja i stručnog ispita za kandidate za državnu službu u Federaciji Bosne i Hercegovine ("Službene novine Federacije BiH", broj: 69/06 i 63/08).

Članak 34.

Ova Uredba stupa na snagu narednog dana od dana objavljivanja u "Narodnim novinama Županije Zapadnohercegovačke".

Bosna i Hercegovina
FEDERACIJA BOSNE I HERCEGOVINE
ŽUPANIJA ZAPADNOHERCEGOVAČKA
-VLADA-

Broj: 01- 1030/09-74

Široki Brijeg: 22. srpnja 2009.

Predsjednik
Dr. Zvonko Jurišić

**PROGRAM
POLAGANJA ISPITA OPĆEG ZNANJA
ZA DRŽAVNE SLUŽBENIKE**

Program ispita općeg znanja u okviru oblasti iz članka 3. ove Uredbe sadrži sljedeće gradivo, pravne izvore i literaturu:

1. OSNOVE USTAVNOG SUSTAVA

A) Gradivo

(1) Ustavni sustav Bosne i Hercegovine prema Ustavu Bosne i Hercegovine (Opći okvirni sporazum za mir u Bosni i Hercegovini – Aneks 4.) koji obuhvaća:

- opće karakteristike Bosne i Hercegovine kao države (demokratska načela, sastav, kretanje roba, usluga, kapitala i osoba, glavni grad, simboli i državljanstvo);
- ljudska prava i temeljne slobode (ljudska prava, međunarodni standardi, katalog prava, izbjeglice i raseljene osobe i Povjerenstvo za ljudska prava);
- nadležnosti institucija Bosne i Hercegovine;
- nadležnosti entiteta;
- dodatne nadležnosti Bosne i Hercegovine;
- Parlamentarna skupština Bosne i Hercegovine (Zastupnički dom i Dom naroda – izbor, mandat, sastav, način odlučivanja i nadležnosti);
- Predsjedništvo Bosne i Hercegovine (izbor, mandat, sastav i nadležnosti);
- Vijeće ministara Bosne i Hercegovine (imenovanje, mandat, sastav i nadležnosti);
- Stalni komitet (sastav i nadležnosti);
- Ustavni sud Bosne i Hercegovine (sastav, nadležnost, način izbora i odlučivanja i odluke);
- Ombudsmani Bosne i Hercegovine;
- Centralna banka Bosne i Hercegovine (sastav i nadležnost).

(2) Ustavni sustav Federacije Bosne i Hercegovine koji obuhvaća:

- opće karakteristike Federacije (sastav, službeno ime, glavni grad, simboli i službeni jezik);
- ljudska prava i temeljne slobode (katalog prava i temeljnih sloboda);
- ombudsmani (imenovanja i nadležnosti);
- nadležnost Federacije (isključiva i zajednička nadležnost Federacije i županija);
- nadležnost županija.

a) Zakonodavna vlast Federacije

- Parlament Federacije (Zastupnički dom – sastav, mandat i izbor, Dom naroda – sastav, mandat i izbor);
- Nadležnost Parlamenta Federacije.

b) Izvršna vlast Federacije

- predsjednik i dopredsjednici Federacije (izbor, mandat i nadležnost);

- Vlada Federacije (sastav, izbor, odlučivanje o vitalnim interesima i ovlasti premijera i dopremijera);
- Ovlasti federalnog ministra.
- c) Sudbena vlast Federacije**
 - sudovi Federacije (Ustavni sud, Vrhovni sud – sastav, izbor, mandat, nadležnost i odluke).
- d) Ustavni sustav Županije Zapadnohercegovačke koji obuhvaća:**

- opće karakteristike Županije (sastav, službeno ime, sjedište, simboli i službeni jezik);
- ljudska prava i temeljne slobode (katalog prava i temeljnih sloboda);
- nadležnost Županije (isključiva i zajednička nadležnost Županije i Federacije).
- zakonodavno tijelo Županije (sastav, izbor, mandat i nadležnosti);
- izvršna vlast Županije (premijer kantona – izbor i mandat, vlada Županije – izbor, sastav i nadležnost);
- ovlasti županijskog ministra;
- Županijsko sudstvo (nadležnost, izbor i mandat).

e) Općinske vlasti

- općinsko vijeće (izbor, mandat i nadležnost);
- općinski načelnik (izbor i nadležnost);
- općinski sudovi (osnivanje, nadležnost, izbor i mandat sudaca).

f) Gradske vlasti

- nadležnost grada;
- gradsko vijeće (sastav, izbor i nadležnost);
- gradonačelnik (izbor i nadležnost).

g) Međunarodni odnosi

- zasnivanje međunarodnih odnosa;
- međunarodni sporazumi (potpisivanje i verifikacije, stupanje na snagu i otkazivanje).

h) Amandmani na Ustav Federacije

- predlaganje i usvajanje amandmana na Ustav Federacije

i) Osnove ustavnog sustava Republike Srpske (opće karakteristike, zakonodavna, izvršna i sudska vlast);

j) Brčko Distrikt Bosne i Hercegovine – pravni položaj, uređenje, nadležnost, organizacija i tijela.

(3) Zakon o državljanstvu Bosne i Hercegovine

- stjecanje državljanstva Bosne i Hercegovine (podrijetlom, rođenjem na teritoriju BiH, usvajanjem, putem naturalizacije, putem međunarodnog sporazuma);
- prestanak državljanstva Bosne i Hercegovine (po sili zakona, odricanjem, otpustom, oduzimanjem, međunarodnim sporazumom).

(4) Europska konvencija o ljudskim pravima

- Europski sud za ljudska prava (broj sudaca, uvjeti za obavljanje službe, izbor sudaca, trajanje mandata, razrješenje).

B) Pravni izvori i literatura

- Ustav Bosne i Hercegovine (Opći okvirni sporazum

- za mir u Bosni i Hercegovini – Aneks IV);
- Sporazum o ljudskim pravima – Opći okvirni sporazum za mir u Bosni i Hercegovini – Aneks VI;
- Ustav Federacije Bosne i Hercegovine (“Službene novine Federacije BiH”, broj: 1/94, 13/97, 16/02, 22/02 i 52/02);
- Ustav Županije Zapadnohercegovačke (“Narodne novine Županije Zapadnohercegovačke”, broj: 1/96, 2/99, 14/00, 17/00, 1/03 i 10/04);
- Amandmani I – CVIII na Ustav Federacije Bosne i Hercegovine (“Službene novine Federacije BiH”, broj: 1/94, 13/97, 5/98, 16/02, 22/02, 52/02, 18/03, 63/03, 9/04, 20/04, 33/04, 71/05...);
- Ustav Republike Srpske s amandmanima (“Službeni glasnik Republike Srpske”, broj: 21/92, 28/94, 8/96, 13/96, 15/96, 16/96, 21/96, 21/02, 31/02 i 31/03...);
- Statut Brčko Distrikta Bosne i Hercegovine (“Službeni glasnik BiH”, broj: 9/00 i 23/00);
- Zakon o državljanstvu Bosne i Hercegovine (“Službeni glasnik BiH”, broj: 4/97, 13/99, 41/02, 6/03, 14/03 i 82/05);
- Europska konvencija o zaštiti ljudskih prava i temeljnih sloboda (“Službeni glasnik BiH”, broj: 6/99).

2. OSNOVE UPRAVE U ŽUPANIJI I FEDERACIJI BOSNE I HERCEGOVINE

A) Gradivo

(1) Zakon o organizaciji tijela uprave u Županiji Zapadnohercegovačkoj i Federaciji Bosne i Hercegovine

- načela organiziranja i rada tijela uprave i upravnih organizacija (zakonitost, transparentnost, javnost, odgovornost, učinkovitost, ekonomičnost, profesionalna nepristranost, politička neovisnost);
- poslovi tijela uprave i upravnih organizacija (izvršavanje zakona i drugih propisa, obavljanje upravnog nadzora nad provedbom zakona i drugih propisa, donošenje podzakonskih propisa za provedbu zakona i drugih propisa, pripremanje propisa i davanje preporuka iz oblasti zakonodavstva, davanje odgovora na pitanja tijela zakonodavne i izvršne vlasti i pravnih i fizičkih osoba koja se odnose na njihovu nadležnost, praćenje stanja u oblastima za koje su osnovani i odgovornost za stanje u tim oblastima i obavljanje drugih upravnih i stručnih poslova određenih zakonom i drugim propisima);
- povjeravanje javnih ovlasti (pojam i značaj, institucije kojima se povjeravaju, način povjeravanja, upravni nadzor nad radom institucija koje imaju javne ovlasti);
- načela za osnivanje tijela uprave i upravnih organizacija;

- tijela uprave;
 - upravne organizacije;
 - kriteriji za osnivanje tijela uprave i upravnih organizacija;
 - osnivanje tijela uprave i upravnih organizacija (federalnih, županijskih, gradskih i općinskih);
 - unutarnja organizacija tijela uprave i upravnih organizacija (pravilnik o unutarnjoj organizaciji, način izrade i donošenja, što se njime utvrđuje, tko ga donosi, uz čiju suglasnost);
 - stručne i druge službe (koja tijela ih osnivaju, za koje poslove);
 - rukovođenje tijelima uprave i upravnim organizacijama, odgovornost rukovoditelja;
 - rukovodeći državni službenici u tijelima uprave i upravnim organizacijama;
 - podzakonski propisi i drugi akti koje donose tijela uprave i upravne organizacije;
 - odnos tijela uprave i upravnih organizacija prema tijelu zakonodavne vlasti (odgovornosti i ovlasti);
 - odnos tijela uprave i upravnih organizacija prema tijelu izvršne vlasti (ovlasti tijela izvršne vlasti);
 - međusobni odnosi tijela uprave i upravnih organizacija (ovlasti i obveze tijela uprave i upravnih organizacija u međusobnim odnosima, međusobna suradnja tijela uprave i upravnih organizacija na istoj ili različitoj razini, odnosno razini vlasti);
 - odnos tijela uprave i upravnih organizacija prema ombudsmanima;
 - odnos tijela uprave i upravnih organizacija prema pravnim osobama;
 - odnos tijela uprave i upravnih organizacija prema građanima;
 - odnos tijela uprave i upravnih organizacija prema javnosti;
 - odnos tijela uprave i upravnih organizacija prema institucijama Bosne i Hercegovine, Republike Srpske i Brčko Distrikta Bosne i Hercegovine;
 - sredstva za rad tijela uprave i upravnih organizacija;
 - inspekcijski nadzor (zajedničke odredbe, odnos federalne inspekcije prema županijskoj i općinskoj inspekciji, federalna upravna inspekcija, županijska upravna inspekcija);
 - uredsko i arhivsko poslovanje;
 - nadzor nad primjenom zakona o organizaciji tijela uprave u Županiji Zapadnohercegovačkoj i Federaciji Bosne i Hercegovine.
- (2) Osnove lokalne samouprave
- definicija lokalne samouprave;
 - jedinice lokalne samouprave (općina, grad);
 - uvjeti za uspostavljanje grada;
 - tijela jedinice lokalne samouprave (vijeće, načelnik);
 - međusobni odnosi vijeća i načelnika;
 - mjesna samouprava (mjesna zajednica);

- upravni nadzor nad radom jedinica lokalne samouprave.
- (3) Vlada Županije i Federacije Bosne i Hercegovine
- sjedište Vlade Županije i Federacije Bosne i Hercegovine;
- način rada i odlučivanja (kvorum, poslovnik);
- akti Vlade (uredbe sa zakonskom snagom, uredbe, odluke, rješenja, zaključci).
- (4) Županijska i federalna ministarstva i druga tijela županijske i federalne uprave
- županijska i federalna ministarstva;
- samostalne županijske i federalne uprave (Županijska i Federalna uprava civilne zaštite i uprava za geodetske i imovinsko-pravne poslove);
- sjedište županijskih i federalnih ministarstava, uprava i upravnih organizacija (ministarstva koja imaju sjedište u Mostaru).

B) Pravni izvori i literatura

- Zakon o organizaciji organa uprave u Federaciji Bosne i Hercegovine ("Službene novine Federacije BiH", broj: 35/05);
- Zakon o organizaciji tijela uprave u Županiji Zapadnohercegovačkoj ("Narodne novine Županije Zapadnohercegovačke", broj: 9/06);
- Zakon o Vladi Federacije Bosne i Hercegovine ("Službene novine Federacije BiH", broj: 1/94, 8/95, 58/02, 19/03, 2/06 i 8/06);
- Zakon o Vladi Županije Zapadnohercegovačke ("Narodne novine Županije Zapadnohercegovačke", broj: 10/04),
- Zakon o federalnim ministarstvima i drugim tijelima federalne uprave ("Službene novine Federacije BiH", broj: 58/02, 19/03, 38/05, 2/06, 8/06 i 61/06);
- Zakon o načelima lokalne samouprave Federacije Bosne i Hercegovine ("Službene novine Federacije BiH", broj: 49/06);
- Zakon o lokalnoj samoupravi Županije Zapadnohercegovačke ("Narodne novine Županije Zapadnohercegovačke", broj: 3/03)
- ostali relevantni pravni izvori i literatura do sada korištena za polaganje stručnog upravnog ispita u Županiji, Federaciji BiH i Republici Srpskoj.

3. UPRAVNI POSTUPAK I UPRAVNI SPOR

A) Gradivo

- (1) Upravni postupak
- (a) Opće odredbe
- pojam, značaj i vrste upravnog postupka;
- temeljna načela upravnog postupka;
- nadležnost (stvarna i mjesna nadležnost, sukob nadležnosti, službena osoba ovlaštena za vođenje postupka i za rješavanje, pravna pomoć, izuzeće);
- stranka i njeno zastupanje (pojam stranke, procesna

- sposobnost i zakonski zastupnik, vrste zastupnika – privremeni zastupnik, zajednički predstavnik i punomoćnik);
- komuniciranje tijela i stranaka (podnesci, pozivanje i zapisnik);
- dostavljanje (način dostavljanja, obvezno osobno dostavljanje, posredno dostavljanje, posebni slučajevi dostavljanja, dostavnica i pogreške u dostavljanju);
- rokovi (vrste i računanje rokova);
- povraćaj u pređašnje stanje (uvjeti, rokovi i odlučivanje o povratu u prijašnje stanje);
- održavanje reda;
- troškovi postupka (troškovi tijela i stranaka, oslobođanje od plaćanja troškova).

(b) Prvostupanjski postupak

- pokretanje postupka i zahtjevi stranaka (pokretanje, izmjena i odustajanje od zahtjeva i poravnanje);
- postupak do donošenja rješenja (skraćeni postupak, posebni ispitni postupak, prethodno pitanje i usmena rasprava);
- dokazivanje (opće odredbe, isprave, uvjerenje, svjedoci, izjava stranke, vještaci, tumači i prevoditelji i očevid);
- rješenje (tijelo koje donosi rješenje, oblik i sastavni dijelovi rješenja, vrste rješenja, rok za izdavanje rješenja, ispravljanje pogrešaka);
- zaključak.

(c) Pravna sredstva

Redovna pravna sredstva:

- žalba (pravo na žalbu, nadležnosti tijela za rješavanje po žalbi, rok za žalbu, sadržaj žalbe, predavanje žalbe, rad prvostupanjskog tijela po žalbi, rješavanje drugostupanjskog tijela po žalbi, žalba kada prvostupanjsko rješenje nije doneseno u zakonskom roku, rok za donošenje rješenja po žalbi);

Izvanredna pravna sredstva:

- g) obnova postupka;
- h) mijenjanje i poništavanje rješenja u svezi s upravnim sporom;
- zahtjev za zaštitu zakonitosti;
- poništavanje i ukidanje rješenja po pravu nadzora;
- ukidanje i mijenjanje pravomoćnog rješenja uz pristanak ili na zahtjev stranke;
- izvanredno ukidanje rješenja;
- oglašavanje rješenja ništavnim;
- pravne posljedice poništavanja i ukidanja.

Izvršenje rješenja i zaključka:

- izvršno rješenje;
- administrativno izvršenje;
- izvršenje nenovčanih obveza;
- izvršenje radi osiguranja;
- privremeni zaključak o osiguranju.
- (2) Upravni spor
- pojam upravnog spora;
- pravo na pokretanje upravnog spora;

- nadležnost za rješavanje upravnog spora;
- sastav suda u upravnim sporovima;
- upravni akti protiv kojih se može voditi upravni spor;
- upravni akti protiv kojih se ne može voditi upravni spor;
- pobijanje upravnog akta (razlozi);
- pokretanje upravnog spora (tužba, rok i sadržaj tužbe);
- odluke suda u upravnom sporu (presude i rješenja);
- pravni lijekovi (zahtjev za izvanredno preispitivanje sudske odluke, ponavljanje postupka);
- obveznost presude;
- postupak zaštite sloboda i prava građana zajamčenih Ustavom.

B) Pravni izvori i literatura

- Zakon o upravnom postupku ("Službene novine Federacije BiH", broj: 2/98 i 48/99);
- Zakon o upravnim sporovima ("Službene novine Federacije BiH", broj: 9/05);
- Ostali relevantni pravni izvori i literatura do sada korištena za polaganje stručnog upravnog ispita u Županiji i Federaciji.

4. RADNI ODNOS

A) Gradivo

(1) Osnove radnih odnosa kod fizičkih i pravnih osoba

- zaključivanje ugovora o radu (ugovor i uvjeti za zaključivanje ugovora);
- probni rad i ugovor na neodređeno i određeno vrijeme;
- vježbenici i volonterski rad;
- radno vrijeme;
- odori i odsustva;
- zaštita uposlenih (malodobnika, žena i majčinstva, privremeno i trajno nesposobnih za rad);
- plaće i naknade;
- naknada štete;
- prestanak ugovora o radu (način prestanka, otkaz, otkazni rok, otpremnina);
- ostvarivanje prava i obveza iz radnog odnosa (odlučivanje o pravima i zaštiti prava iz radnog odnosa);
- kolektivni ugovor (pojam i pitanja koja se ugovorom uređuju);
- mirno rješavanje kolektivnih radnih sporova (mirenje i arbitraž);
- radna knjižica;
- štrajk (pojam i uvjeti za štrajk).

(2) Radni odnosi državnih službenika

- temeljne odredbe (proporcionalna zastupljenost, upošljavanje i unaprjeđenje, zakonska načela);

- pojam državnog službenika (izuzeće u primjeni);
- dužnost i prava državnih službenika (dužnosti i prava, stručno obrazovanje i usavršavanje, nespojivosti s dužnostima državnog službenika i odlučivanje o pravima i dužnostima državnih službenika);
- prava i obveze savjetnika;
- radna mjesta u državnoj službi (rukovodeći i ostali državni službenici, vježbenici);
- upražnjena radna mjesta (premještaj državnog službenika unutar istog tijela državne službe-drugovoljan i nametnut, sporazumno preuzimanje dužnosti državnog službenika iz drugog tijela državne službe, popuna upražnjenih radnih mjesta s liste prekobrojnih, javno oglašavanje);
- opći uvjeti za postavljenje državnog službenika;
- javni natječaj (sadržaj);
- Povjerenstvo za izbor (ostavka i izuzeće članova Povjerenstva za izbor);
- Izborni proces;
- postavljenje državnog službenika (postupak postavljenja, rezervna lista; sadržaj rješenja o postavljenju, tekst prisege, nepravilno postavljenje);
- probni period, ocjena rada, napredovanje i unaprjeđenje državnog službenika;
- eksterni premještaj i raspoređivanje;
- prekobrojnost;
- plaće i naknade (struktura i obračun plaće, naknada za privremeno obavljanje poslova, ostale naknade, plaćeno odsustvo, prava u slučaju prekobrojnosti);
- uvjeti rada (odsustvo i godišnji odmor, neplaćeno odsustvo i rad s nepunim radnim vremenom);
- prestanak radnog odnosa (prestanak i postupak za prestanak radnog odnosa, naknade u slučaju prestanka radnog odnosa);
- disciplinska odgovornost državnog službenika (povrede službene dužnosti, disciplinski postupak, disciplinske mjere, kazneni postupak, preventivna suspenzija);
- odgovornost za materijalnu štetu;
- uloga Vlade Županije i Federacije, rukovoditelja tijela državne službe i medijatorima državne službe u vođenju kadrovske politike;
- Agencija za državnu službu (poslovi Agencije i rukovođenje Agencijom);
- Odbor državne službe za žalbe (osnivanje, sastav, nadležnost, odluke);
- Revizija;
- Etički kodeks za državne službenike (cilj i načela).

(3) Mirovinsko i invalidsko osiguranje

- prava iz mirovnog i invalidskog osiguranja (na starosnu mirovinu, na invalidsku mirovinu, na obiteljsku mirovinu, prava osiguranika sa promijenjenom radnom sposobnošću);
- osiguranici obveznog mirovinskog i invalidskog

osiguranja;

- osnovi stjecanja prava iz mirovinskog i invalidskog osiguranja, starost, invalidnost, smrt).

B) Pravni izvori i literatura

- Zakon o radu ("Službene novine Federacije BiH", broj: 43/99, 32/00 i 29/03);
- Zakon o radu ("Narodne novine Županije Zapadnohercegovačke", broj: 7/01);
- Zakon o državnoj službi u Federaciji Bosne i Hercegovine ("Službene novine Federacije BiH" broj: 29/03, 39/04, 54/04, 67/05 i 8/06);
- Zakon o državnim službenicima u tijelima državne službe u Županiji Zapadnohercegovačkoj ("Narodne novine Županije Zapadnohercegovačke", broj: 16/08);
- Zakon o mirovinskom i invalidskom osiguranju ("Službene novine Federacije BiH", broj: 29/98, 49/00, 32/01 i 73/05);
- Pravilnik o radnoj knjižici ("Službene novine Federacije BiH", broj: 42/00);
- Etički kodeks za državne službenike u Federaciji Bosne i Hercegovine ("Službene novine Federacije BiH", broj: 7/05);
- Ostali relevantni pravni izvori i literatura koja se koristi za polaganje javnog ispita u institucijama Županije i Bosne i Hercegovine.

5. UREDSKO POSLOVANJE U TIJELIMA UPRAVE

A) Gradivo

- pojam, sadržaj i značaj uredskog poslovanja;
- načela uredskog poslovanja;
- značenje pojedinih termina u uredskom poslovanju (akt, prilog, predmet, dosje, fascikl, pisanica, arhiva);
- dijelovi službenog akta (službenog dopisa);
- osnovne knjige evidencije u uredskom poslovanju;
- pojam i značaj klasifikacijskih oznaka predmeta i akata;
- organizacija obavljanja uredskog poslovanja (pisarnica);
- primanje, otvaranje, pregledanje i raspoređivanje (signiranje) pošte;
- zavođenje akata (način i vrijeme zavođenja, prijamni pečat);
- evidencija o predmetima i aktima (upisnik prvostupajskih predmeta upravnog postupka, upisnik drugostupajskih predmeta upravnog postupka, djelovodnik predmeta i akata, djelovodnik za povjerljivu i strogo povjerljivu poštu);
- združivanje akata;
- dostavljanje predmeta i akata u rad (interna dostavna knjiga, prijam i otprema računa);
- rad službenika ovlaštenih za rješavanje predmeta

i akata (prikupljanje podataka, vraćanje riješenih predmeta u pisarnicu);

- razvođenje predmeta i akata;
- rokovnik predmeta;
- otpremanje pošte (način otpremanja pošte, knjiga, otpreme pošte putem dostavljača i knjiga otpreme pošte putem PTT);
- arhivsko poslovanje (arhiviranje i čuvanje završenih predmeta i akata, vođenje i korištenje arhivske knjige, uvjeti za čuvanje registracijskog materijala s rokovima čuvanja, postupak odabiranja arhivske građe iz registracijskog materijala i način primopredaje arhivske građe nadležnom arhivu).

B) Pravni izvori i literatura

- Uredba o uredskom poslovanju ("Službene novine Federacije BiH", broj: 20/98);
- Uredba o uredskom poslovanju tijela uprave i službi za upravu u Županiji Zapadnohercegovačkoj ("Narodne novine Županije Zapadnohercegovačke", broj: 7/00);
- Naputak o načinu vršenja uredskog poslovanja u tijelima uprave i službama za upravu Federacije BiH ("Službene novine Federacije BiH", broj: 30/98, 49/98 i 5/00);
- Naputak o načinu obavljanja uredskog poslovanja u tijelima uprave i službama za upravu u Županiji Zapadnohercegovačkoj ("Narodne novine Županije Zapadnohercegovačke", broj: 13/00).

6) OSNOVE EUROPSKIH INTEGRACIJA

A) Gradivo

- povijest europskih integracija (utemeljiteljski ugovor i njihove tekovine);
- institucije Savjeta Europe, njihove nadležnosti i sjedišta;
- institucije Europske unije, njihove nadležnosti, načelo donošenja odluka i sjedišta;
- proširenje Europske unije (povijest proširenja);
- Bijela knjiga;
- Jedinstveno tržište (uvjeti, kriteriji za pristupanje);
- Programi pomoći (kako funkcioniraju, zemlje korisnice);
- Pakt stabilnosti (što je obuhvaćeno pod ovom inicijativom, na kom principu radi);
- Sporazum o stabilizaciji i pridruživanju (u kojoj se fazi nalazi Bosna i Hercegovina i koji koraci je očekuju).

B) Literatura

- Temeljni pojmovi europskih integracija:
 1. Abeceda europskih integracija;
 2. Kronologija europskih integracija;
 3. Kronologija odnosa EU i BiH;
 4. Ključne skraćenice.

Obrazac za ocjenu kandidata

Ime i Prezime:	Radno mjesto:
Tijelo/institucija:	Datum:

Naznaka: Ocjenjivati umetanjem simbola (X) u odgovarajuću kolonu

Personalne karakteristike, iskazane sposobnosti, kompetencije	Ocjena				
	1	2	3	4	5
Fleksibilnost/prihvatanje drugačijeg mišljenja					
Motiviranost/entuzijizam					
Predznanje o poslu					
Relevantno radno vrijeme					
Analitičke sposobnosti					
Sposobnost iznalaženja rješenja					
Vještina komuniciranja					
Potencijal za razvitak					
Ukupan broj bodova					

Komentari:

Ključne prednosti kandidata	Primijećene slabosti kandidata

Potpis člana Povjerenstva za izbor: _____

- površine zemljišta koje se opterećuje godišnje,
- b) za električne vodove visokonaponske mreže u visini 0,03 KM/m² površine zemljišta koje se opterećuje godišnje,
- c) za služnost puta 0,05 KM/m² godišnje.

(2) Jedinica lokalne samouprave oslobođena je plaćanja naknade u postupku zasnivanja prava služnosti za objekte komunalne i prometne infrastrukture čiji je ona investitor.

Članak 13.

(Obveze zakupoprimca i korisnika prava služnosti)

Zakupoprimac, odnosno korisnik prava služnosti, je dužan:

- a) koristiti šumsko zemljište kao dobar domaćin i onako kako je određeno ugovorom,
- b) nadoknaditi štetu za korištenje šumskog zemljišta protivno ugovoru, odnosno namjeni ili prirodi zemljišta,
- c) ishoditi upis u zemljišne knjige, sukladno važećim zakonskim propisima,
- d) čuvati zakupljenu nekretninu i nakon prestanka ugovora vratiti ju neoštećenu,
- e) redovito plaćati zakupninu.

Članak 14.

(Raskid ugovora)

(1) Uprava za šume je ovlaštena da kontrolira da li zakupoprimac, odnosno korisnik prava služnosti koristi šumsko zemljište koje je predmet ugovora sukladno odredbama članka 13. ove Uredbe.

(2) Ministarstvo je ovlašteno, na temelju izvješća Uprave za šume kojim se utvrđuje da zakupoprimac, odnosno korisnik prava služnosti koristi zemljište koje je predmet ugovora suprotno odredbama članka 13. ove Uredbe, raskinuti ugovor i prije isteka roka na koji je zaključen.

(3) Ministarstvo je ovlašteno raskinuti ugovor i prije isteka roka na koji je zaključen ako zakupoprimac, odnosno korisnik prava služnosti, ne poštuje odredbe ugovora i važeće zakonske propise.

Članak 15.

(Ograničenje prava Zakupoprimca)

Zakupoprimac nema pravo dati šumsko zemljište u podzakup, a nositelj prava služnosti nema pravo uspostavljati novu služnost.

Članak 16.

(Nadzor)

Nadzor nad provođenjem ugovora o zakupu i ugovora o zasnivanju prava služnosti provodi Ministarstvo.

Članak 17.

(Oslobađanje od plaćanja zakupnine)

Zakupoprimci koji su po Ugovoru o zakupu šumskog

zemljišta u državnom vlasništvu za podizanje višegodišnjih nasada uredno izmirili obveze do 31.12.2017. godine, sukladno Zakonu o šumama (Narodne novine Županije Zapadnohercegovačke“ broj: 8/13 i 11/17) i Uredbe o uvjetima i načinu davanja šumskog zemljišta u državnom vlasništvu u zakup i zasnivanju prava služnosti (Narodne novine ŽZH broj: 9/14), oslobađaju se plaćanja zakupnine za 2018. godinu.

Članak 18.

(Postupci koji nisu dovršeni)

Postupci započeti prema Uredbi o uvjetima i načinu davanja šumskog zemljišta u državnom vlasništvu u zakup i zasnivanju prava služnosti („Narodne novine Županije Zapadnohercegovačke“ ,broj 9/14) dovršiti će se po odredbama te Uredbe.

Članak 19.

(Prestanak važenja)

Stupanjem na snagu ove Uredbe prestaje važiti Uredba o uvjetima i načinu davanja šumskog zemljišta u državnom vlasništvu u zakup i zasnivanju prava služnosti („Narodne novine Županije Zapadnohercegovačke“ , broj 9/14).

Članak 20.

(Stupanje na snagu)

Ova Uredba stupa na snagu narednog dana od dana objave u “Narodnim novinama Županije Zapadnohercegovačke”.

Bosna i Hercegovina

Federacija Bosne i Hercegovine

ŽUPANIJA ZAPADNOHERCEGOVAČKA

VLADA

Broj: 01-1168-1/17-89

Široki Brijeg: 21. prosinca 2017.

Predsjednik
Zdenko Čosić

556

Na temelju članka 18. stavka (1) Zakona o Vladi Županije Zapadnohercegovačke („Narodne novine Županije Zapadnohercegovačke“, broj: 10/04), i članka 32. stavka (3), a u svezi sa člankom 84. Zakona o državnim službenicima u tijelima državne službe u Županiji Zapadnohercegovačkoj („Narodne novine Županije Zapadnohercegovačke“, broj: 16/08, 7/09, 8/12 i 8/13), Vlada Županije Zapadnohercegovačke na 89. sjednici, održanoj 21. prosinca 2017. godine, donijela je

UREDBA

O IZMJENAMA I DOPUNAMA UREDBE O UVJETIMA, NAČINU I PROGRAMU ZA POLAGANJE ISPITA OPĆEG ZNANJA I STRUČNOG ISPITA ZA KANDIDATE ZA DRŽAVNU SLUŽBU U ŽUPANIJI ZAPADNOHERCEGOVAČKOJ

Članak 1.

U Uredbi o uvjetima, načinu i programu polaganja ispita općeg znanja i stručnog ispita za kandidate za državnu službu u Županiji Zapadnohercegovačkoj („Narodne novine Županije Zapadnohercegovačke”, broj: 11/09) iza članka 2. dodaje se novi članak 2a. koji glasi:

“Članak 2a.

(1) Prijavu na javni natječaj kandidati podnose na Prijavnom obrascu Povjerenstva za državnu službu Županije Zapadnohercegovačke (u daljem tekstu: Povjerenstvo za državnu službu Županije), koji se nalazi u prilogu ove Uredbe i čini njen sastavni dio.

(2) Ostalu dokumentaciju, o ispunjavanju općih i posebnih uvjeta javnog natječaja, kandidati su dužni dostaviti sukladno odredbama ove Uredbe.”

Članak 2.

U članku 3. iza stavka (3) dodaju se novi stavci (4) i (5) koji glase:

“(4) Kandidati koji nisu izuzeti od polaganja ispita općeg znanja, dužni su uz prijavu na javni natječaj dostaviti dokaz o radnom stažu u struci na Obrascu potvrde/uvjerenja, koji se nalazi u prilogu ove Uredbe i čini njen sastavni dio.

(5) Kandidati, za stručnog suradnika, koji obavljaju poslove namještenika u tijelu državne službe i koji su stekli visoku stručnu spremu, uz prijavu na javni natječaj i diplomu o završenoj visokoj stručnoj spreml dužni su dostaviti i:

- dokaz da su uposleni u tijelu državne službe kao namještenici, dokaz o pet godina radnog iskustva u tijelima državne službe nakon položenog stručnog ispita za namještenike, izdane nakon objave javnog natječaja i dokaz o položenom stručnom ispitu za namještenike.”

Članak 3.

Članak 19. mijenja se i glasi:

“Članak 19.

(1) Stručni ispit polaže se pred Povjerenstvom za izbor koje imenuje predsjednik Povjerenstva za državnu službu Županije za svaki pojedini javni natječaj sukladno Zakonu.

(2) Tijelo državne službe dužno je dostaviti Povjerenstvu za državnu službu Županije imena članova Povjerenstva za izbor iz tijela državne službe uz zahtjev za objavu natječaja.

(3) U slučaju da tijelo državne službe nema sindikalnu organizaciju ili da sindikalna organizacija odbije dati prijedlog predstavnika sindikata u Povjerenstvo za izbor, rukovoditelj je dužan obavijestiti Povjerenstvo da tijelo nema sindikalnu organizaciju ili da je sindikalna organizacija odbila dati prijedlog svog predstavnika i dostaviti prijedlog drugog člana iz reda državnih službenika koji ima akademsko i profesionalno iskustvo u oblastima obuhvaćenim procesom javnog natječaja.

(4) Svaki prijavljeni kandidat može tražiti i dobiti od

Povjerenstva za državnu službu Županije imena članova Povjerenstva za izbor, a Rješenje o imenovanju Povjerenstva za izbor i tekst Javnog natječaja se objavljuje na oglasnoj ploči Povjerenstva za državnu službu Županije.

(5) Ukoliko se iz tijela državne službe ne može osigurati člana Povjerenstva za izbor koji ima akademsko i profesionalno iskustvo u oblastima obuhvaćenim procesom javnog natječaja, Povjerenstvo za državnu službu Županije će, na prijedlog rukovoditelja tijela, za koji se provodi javni natječaj, imenovati člana Povjerenstva za izbor iz reda državnih službenika drugog tijela državne službe.

(6) Stručne i administrativno-tehničke poslove za potrebe Povjerenstva za izbor obavlja Povjerenstvo za državnu službu Županije.”

Članak 4.

Članak 21. mijenja se i glasi:

“Članak 21.

(1) Pitanja iz pismenog dijela stručnog ispita odnose se na oblast i vrstu poslova kojoj pripada radno mjesto na koje se kandidat prijavljuje.

(2) Povjerenstvo za izbor prije provedbe stručnog ispita utvrđuje tematske oblasti iz propisa i utvrđuje pitanja za stručni ispit, sukladno opisu poslova radnog mjesta za koje se raspisuje natječaj.

(3) Tematske oblasti i propisi iz kojih će biti utvrđena pitanja za stručni ispit objavljuju se na internet stranici Povjerenstva za državnu službu Županije najmanje sedam dana prije održavanja ispita.”

Članak 5.

Članak 22. mijenja se i glasi:

“Članak 22.

(1) Povjerenstvo za izbor dužno je utvrditi dvostruko veći broj pitanja u obliku testa sa tri ili četiri opcijnska odgovora u odnosu na propisan broj pitanja iz članka 20. ove Uredbe, koristeći isključivo propise, odnosno tematske oblasti utvrđene prije provedbe stručnog ispita sukladno članku 21. ove Uredbe.

(2) Od dvostruko utvrđenog broja pitanja iz baze podataka, pomoću računarskog programa i metodom slučajnog izbora, Povjerenstvo za izbor formira test za pismeni dio stručnog ispita, koji se sastoji od propisanog broja pitanja sa opcijnskim odgovorima.

(3) Pitanja za pismeni dio stručnog ispita utvrđuje Povjerenstvo za izbor najranije dva sata prije početka testiranja.”

Članak 6.

U članku 23. iza stavka (2) dodaje se novi stavak (3) koji glasi:

„(3) Ukoliko Povjerenstvo za izbor konstatira bilo koju povredu iz stavka (2) ovog članka član Povjerenstva za državnu službu Županije udaljit će kandidata, u kojem slučaju se smatra da kandidat nije položio stručni ispit. Razlozi i okolnosti zbog kojih se kandidat udaljava

obvezno će se unijeti u Zapisnik o provedbi stručnog ispita.”

Članak 7.

Članak 25. mijenja se i glasi:

“Članak 25.

Nakon pismenog dijela stručnog ispita, kandidati se usmeno obavještavaju o postignutim rezultatima, s pravom uvida u test, a kandidati koji su položili pismeni dio stručnog ispita obavještavaju se o vremenu i mjestu održavanja usmenog dijela stručnog ispita (intervjua), koji se, u pravilu, provodi nakon priopćavanja rezultata pismenog dijela stručnog ispita.”

Članak 8.

U članku 28. iza stavka (1) dodaju se novi stavci (2) i (3) koji glase:

“(2) Povjerenstvo za državnu službu Županije objavljuje rezultate stručnog ispita na oglasnoj ploči Povjerenstva i usmeno obavještava kandidate o rezultatima koje su postigli, istog dana, nakon završenog stručnog ispita.

(3) Obrazac o rezultatima stručnog ispita nalazi se u prilogu ove Uredbe i čini njen sastavni dio.”

Članak 9.

Članak 30. mijenja se i glasi:

“Članak 30.

(1) Kandidati koji su ostvarili najmanje 70% od ukupnog broja bodova uspješno su položili stručni ispit.

(2) Kandidati iz stavka (1) ovog članka, dužni su u roku od pet dana, nakon usmenog obavještenja o rezultatima ispita, dostaviti dokaze o ispunjavanju posebnih uvjeta, navedenih u tekstu javnog natječaja.

(3) Kandidati koji dostave tražene dokaze u roku i za koje se utvrdi da ispunjavaju posebne uvjete čine Listu uspješnih kandidata prema redoslijedu počevši od najvećeg prema najmanjem broju ostvarenih bodova.

(4) Listu uspješnih kandidata, s preslikom prijavnog obrasca za kandidate s Liste, Povjerenstvo za državnu službu Županije dostavlja rukovoditelju tijela državne službe na čiji zahtjev je proveden javni natječaj na obrascu koji se nalazi u prilogu ove Uredbe i čini njen sastavni dio.

Članak 10.

Članak 31. mijenja se i glasi:

“Članak 31.

(1) Izabrani kandidat s Liste uspješnih kandidata, dužan je Povjerenstvu za državnu službu Županije u roku od sedam dana od dana prijema obavještenja o izboru dostaviti dokaze o ispunjavanju općih uvjeta javnog natječaja.

(2) Izabranog kandidata, ako u roku iz stavka (1)

ovog članka ne dostavi tražene dokaze ili ako se utvrdi da ne ispunjava opće uvjete za postavljenje državnog službenika, Povjerenstvo za državnu službu Županije, posebnim rješenjem, briše s Liste uspješnih kandidata i o brisanju kandidata s Liste uspješnih, u roku od pet dana, obavještava rukovoditelja tijela državne službe.

(3) Rukovoditelj tijela državne službe obavezan je u roku od pet dana, od dana prijema obavijesti, donijeti rješenje o postavljenju jednog od preostalih kandidata s Liste uspješnih kandidata.

(4) Povjerenstvo za državnu službu Županije objavljuje rezultate javnog natječaja na oglasnoj ploči i pismeno informira sve kandidate o rezultatima koje su postigli.”

Članak 11.

U Programu polaganja ispita općeg znanja za državne službenike vrše se izmjene i dopune kako slijedi:

U poglavlju 1. „Osnove ustavnog sustava“ (odjeljak A) iza točke (4) dodaje se nova točka (5) koja glasi:

(5) Zakon o zabrani diskriminacije

- pojam diskriminacije
- oblici diskriminacije
- izuzeci od principa jednakog postupanja
- zaštićena prava
- institucije nadležne za zaštitu od diskriminacije
- postupci za zaštitu od diskriminacije
- praćenje provedbe Zakona
- tužbe za zaštitu od diskriminacije, sudska nadležnost i rokovi, odgovornost za nepoštivanje Zakona.

U odjeljku B) „Pravni izvori i literatura“ iza alineje 8. dodaje se nova alineja 9. koja glasi:

- Zakon o zabrani diskriminacije („Službeni glasnik BiH“, broj: 59/09);

Dosadašnja alineja 9. postaje alineja 10.

U poglavlju 2. Osnove uprave u Županiji i Federaciji Bosne i Hercegovine (odjeljak B) „Pravni izvori i literatura“ iza alineje 5. dodaje se nova alineja 6. koja glasi:

- „Zakon o županijskim ministarstvima i drugim tijelima županijske uprave („Narodne novine Županije Zapadnohercegovačke“, broj: 17/9 i 17/11)“

Dosadašnje alineje 6., 7. i 8. postaju alineje 7., 8. i 9.

Iza poglavlja 2. Osnove uprave u Županiji i Federaciji Bosne i Hercegovine dodaje se poglavlje 2a. koje glasi:

„2a. OSNOVE REPUBLIČKE UPRAVE ILOKALNE SAMOUPRAVE U REPUBLICI SRPSKOJ

A) Gradivo

- 1) Republička uprava
- republički organi uprave

- načela njihovog djelovanja
- poslovi organa uprave
- unutrašnja organizacija i uređenje organa uprave
- odnosi organa uprave sa drugim organima i organizacijama
- javnost rada i odnosi sa građanima
- prenošenje i povjeravanje poslova uprave
- ministarstva uprave i lokalne samouprave
- unutrašnji nadzor, sukob nadležnosti i rješenje o žalbi i izuzeće;
- vršenje upravnog nadzora
- inspekcijski nadzor
- uredsko i arhivsko poslovanje

2) Osnovi lokalne samouprave u Republici Srpskoj

- definicija lokalne samouprave
- jedinice lokalne samouprave i uslovi za njihovu uspostavu (općina, grad)
- tijela jedinica lokalne samouprave (skupština općine, načelnik općine i funkcionari općine)
- poslovi lokalne samouprave
- uslovi za uspostavljanje grada
- imovina i financiranje jedinica lokalne samouprave (prihodi lokalne samouprave)
- administrativni nadzor nad radom jedinica lokalne samouprave
- radna mjesta u administrativnoj službi i način popunjavanja upražnjenih radnih mjesta te prava i dužnosti službenika
- nadzor nad radom jedinica lokalne samouprave
- Odbor za žalbe

B) Pravni izvori i literatura

- Zakon o republičkoj upravi u Republici Srpskoj,
- Zakon o državnim službenicima Republike Srpske,
- Zakon o inspekcijama u Republici Srpskoj
- Zakon o lokalnoj samoupravi Republike Srpske i
- ostali relevantni pravni izvori i literatura do sada korištena za polaganje stručnog upravnog ispita u Županiji, Federaciji BiH i Republici Srpskoj.

3. U poglavlju 3. „Upravni postupak i upravni spor“, odjeljak B) „Pravni izvori i literatura“ iza alineje 2. dodaju se nove alineje 3. i 4. koje glase:

- Zakon o opštem upravnom postupku Republike Srpske i
 - Zakon o upravnim sporovima Republike Srpske
- Dosadašnja alineja 3. postaje alineja 5.

4. U poglavlju 4. „Radni odnosi“ odjeljak B) „Pravni izvori i literatura“ iza alineje 5. dodaju se nove“ alineje 6., 7., 8. i 9.“ koje glase:

- Zakon o radu Republike Srpske;

- Zakon o državnim službenicima Republike Srpske;
- Zakon o radnim odnosima u državnim organima Republike Srpske;
- Zakon o penzijskom i invalidskom osiguranju Republike Srpske.

Dosadašnja alineje 6. postaje alineja 10.

Iza alineje 10. dodaje se nova alineja 11. koja glasi:

„- Etički kodeks za državne službenike u Županiji Zapadnohercegovačkoj“

Dosadašnje alineje 7 i 8. postaju alineje 12 i 13.

5. U poglavlju 5. „Uredsko poslovanje u tijelima uprave“ odjeljak B) „Pravni izvori i literatura“ mijenja se i glasi:

- „Zakon o arhivskoj građi Federacije Bosne i Hercegovine („Službene novine Federacije Bosne i Hercegovine“, broj: 45/02)
- Zakon o arhivskoj građi („Narodne novine Županije Zapadnohercegovačke“, broj:18/99 i 9/06)
- Uredba o uredskom poslovanju („Službene novine Federacije Bosne i Hercegovine“, broj:20/98)
- Uredba o uredskom poslovanju tijela uprave i službi za upravu u Županiji Zapadnohercegovačkoj („Narodne novine Županije Zapadnohercegovačke“, broj:11/09)
- Uredba o kancelarijskom poslovanju republičkih organa uprave u Republici Srpskoj
- Naputak o načinu vođenja uredskog poslovanja u tijelima uprave i službama za upravu Federacije Bosne i Hercegovine („Službene novine Federacije Bosne i Hercegovine“, broj: 30/98, 49/98 i 5/00)
- Naputak o načinu obavljanju uredskog poslovanja u tijelima uprave i službama za upravu u Županiji Zapadnohercegovačkoj („Narodne novine Županije Zapadnohercegovačke“, broj: 14/09 i 6/14“.

Članak 12.

Natječaji objavljeni prije stupanja na snagu ove Uredbe, a koji nisu okončani, okončat će se sukladno tada važećim propisima.

Članak 13.

Ova Uredba stupa na snagu narednog dana od dana objave u „Narodnim novinama Županije Zapadnohercegovačke“.

Bosna i Hercegovina
Federacija Bosne i Hercegovine
ŽUPANIJA ZAPADNOHERCEGOVAČKA

VLADA

Broj: 01-1169-1/17-89

Široki Brijeg, 21. prosinca 2017.

Predsjednik
Zdenko Čosić

Bosna i Hercegovina
 Federacija Bosne i Hercegovine
ŽUPANIJA ZAPADNOHERCEGOVAČKA
VLADA
POVJERENSTVO ZA DRŽAVNU SLUŽBU

PRIJAVNI OBRAZAC ZA JAVNI NATJEČAJ

Napomena: Obrazac pažljivo i čitko popunite i jasno odgovorite. Neuredan, nepotpuno popunjen i nepravodobno dostavljen obrazac neće se uzimati u razmatranje

1. JAVNI NATJEČAJ (naziv tijela)							
NAVEDITE BROJ POZICIJE I RADNO MJESTO/A NA KOJE SE PRIJAVLJUJETE:							
KANDIDAT TRENUTNO UPOSLEN U TIJELU DRŽAVNE SLUŽBE: ☐ DA ☐ NE ☐ DA KAO NAMJEŠTENIK							
2. OSOBNI PODACI KANDIDATA							
IME (ime roditelja) PREZIME							
DJEVOJAČKO PREZIME							
DATUM I MJESTO ROĐENJA							
DRŽAVLJANSTVO							
ADRESA (mjesto, ulica i broj)							
TELEFON/FAX							
E-MAIL							
SPOL	☐ MUŠKI ☐ ŽENSKI						
NACIONALNOST	☐ HRVAT ☐ SRBIN ☐ BOŠNJAK ☐ OSTALI ☐ NE ŽELIM SE IZJASNITI						
3. OBRAZOVANJE KANDIDATA:							
NAZIV I SJEDIŠTE USTANOVE KOJA JE IZDALA DIPLOMU: (navesti grad i državu)							
NAZIV ZAVRŠENOG FAKULTETA:							
VRSTA/SUSTAV VISOKOG OBRAZOVANJA							
STEČENO ZVANJE – VII VSS							
DATUM DIPLOMIERANJA							
DATUM IZDAVANJA I BROJ DIPLOME							
STEČENO ZVANJE SA 180 ECTS BODOVA							
DATUM DIPLOMIERANJA							
DATUM IZDAVANJA I BROJ DIPLOME							
STEČENO ZVANJE SA 240 ECTS BODOVA							
DATUM DIPLOMIERANJA							
DATUM IZDAVANJA I BROJ DIPLOME							
STEČENO ZVANJE SA 300 ECTS BODOVA							
DATUM DIPLOMIERANJA							
DATUM IZDAVANJA I BROJ DIPLOME							
NOSTRIFICIRANA DIPLOMA, UKOLIKO FAKULTET NIJE ZAVRŠEN U BIH ILI JE DIPLOMA STEČENA U NEKOJ OD DRŽAVA NASTALOJ RASPADOM SFRJ NAKON 06.04.1992. GODINE	RJEŠENJE BR _____ DATUM: _____ <table border="1" style="display: inline-table; vertical-align: middle;"> <tr> <td style="width: 30px; height: 20px;"></td> <td style="width: 30px; height: 20px;"></td> <td style="width: 30px; height: 20px;"></td> </tr> <tr> <td style="text-align: center; font-size: 8px;">Dan</td> <td style="text-align: center; font-size: 8px;">Mjesec</td> <td style="text-align: center; font-size: 8px;">Godina</td> </tr> </table> IZDATO OD: _____				Dan	Mjesec	Godina
Dan	Mjesec	Godina					

NAUČNA ZVANJA:	MAGISTAR ZNANOSTI	DOKTOR ZNANOSTI	DOKTOR ZNANOSTI 480 ECTS BODOVA
	1. Broj i datum stjecanja zvanja:	1. Broj i datum stjecanja zvanja:	1. Broj i datum stjecanja zvanja:
	2. Diploma izdana od:	2. Diploma izdana od:	2. Diploma izdana od:
<i>Napomena.</i> Upišite točan naziv završenog fakulteta najmanje VII stupnja stručne spreme, odnosno diplome visokog obrazovanja prvog, drugog ili trećeg ciklusa Bolonjskog sustava studiranja počevši od prve stečene diplome. Obvezno navedite osnovnu fakultetsku diplomu VII stupnja stručne spreme, odnosno visoko obrazovanje prvog ciklusa Bolonjskog sustava studiranja ukoliko imate stečeno naučno zvanje magistra ili doktora znanosti			

4. ISPIT PROFESIONALNE NADOGRAĐNJE/USAVRŠAVANJA

Ako imate položen ispit profesionalne nadogradnje, naznačite koji (označite sa X, ili podebljajte ili zaokružite)

- NE, nemam položen ispit
- DA, položen Javni ispit, broj: _____ datum _____ izdan od ADS BiH
- DA, položen ispit općeg znanja, broj: _____ datum _____ izdan od ADS F BiH
- DA, položen ispit općeg znanja, broj: _____ datum _____ izdan od PDS ŽZH
- DA, položen stručni upravni ispit, broj: _____ datum _____ izdan od _____
- DA, položen pravosudni ispit, broj: _____ datum _____ izdan od _____

Napomena: kandidati koji dostave dokaz o položenom stručnom upravnom ispitu, javnom ispitu, ispitu općeg znanja ili pravosudnom ispitu, magistri i doktori znanosti izuzimaju se od polaganja ispita općeg znanja

**5. RADNO ISKUSTVO U STRUCI KAO VOLONTER/VJEŽBENIK
 (Navedite broj i datum uvjerenja i koje poduzeće je izdalo uvjerenje)**

Naziv i adresa poslodavca (Institucije/poduzeća) _____ _____ _____ _____ Broj uvjerenja: _____ Datum: ____/____/____	Zasnovao radni odnos:		
	Format: Dan	Mjesec	Godina
	Do:		
	Format: Dan	Mjesec	Godina
Naziv i adresa poslodavca (Institucije/poduzeća) _____ _____ _____ _____ Broj uvjerenja: _____ Datum: ____/____/____	Ukupno radnog staža:		
	Format: Dan	Mjesec	Godina
	Svojeručni potpis:		
	Format: Dan	Mjesec	Godina
Naziv i adresa poslodavca (Institucije/poduzeća) _____ _____ _____ _____ Broj uvjerenja: _____ Datum: ____/____/____	Zasnovao radni odnos:		
	Format: Dan	Mjesec	Godina
	Do:		
	Format: Dan	Mjesec	Godina
Naziv i adresa poslodavca (Institucije/poduzeća) _____ _____ _____ _____ Broj uvjerenja: _____ Datum: ____/____/____	Ukupno radnog staža:		
	Format: Dan	Mjesec	Godina
	Svojeručni potpis:		
	Format: Dan	Mjesec	Godina

5.1. RADNI STAŽ U STRUCI NAKON STJECANJA VSS/VISOKOG OBRAZOVANJA:

Počevši od Vašeg sadašnjeg ili posljednjeg radnog mjesta, navedite, idući unazad, svako radno mjesto na kojem ste radili. Za svako od njih navedite točan radni staž, vodeći računa o točnosti unosa podataka. Ukoliko Vam je potrebno više mjesta popunite obrazac u wordu ili priložite dodatne tabele.

Naziv i adresa poslodavca (Institucije/poduzeća) _____ _____ _____ _____ Broj uvjerenja: _____ Datum: ____/____/____	Zasnovao radni odnos:		
	Format: Dan	Mjesec	Godina
	Do:		
	Format: Dan	Mjesec	Godina
Naziv i adresa poslodavca (Institucije/poduzeća) _____ _____ _____ _____ Broj uvjerenja: _____ Datum: ____/____/____	Zasnovao radni odnos:		
	Format: Dan	Mjesec	Godina
	Do:		
	Format: Dan	Mjesec	Godina
Naziv i adresa poslodavca (Institucije/poduzeća) _____ _____ _____ _____ Broj uvjerenja: _____ Datum: ____/____/____	Zasnovao radni odnos:		
	Format: Dan	Mjesec	Godina
	Do:		
	Format: Dan	Mjesec	Godina
Naziv i adresa poslodavca (Institucije/poduzeća) _____ _____ _____ _____ Broj uvjerenja: _____ Datum: ____/____/____	Zasnovao radni odnos:		
	Format: Dan	Mjesec	Godina
	Do:		
	Format: Dan	Mjesec	Godina
5.2. POSEBNI RADNI STAŽ TRAŽEN TEKSTOM NATJEČAJA Naziv i adresa poslodavca (Institucije/poduzeća) _____ _____ _____ _____ Broj uvjerenja: _____ Datum: ____/____/____	Zasnovao radni odnos:		
	Format: Dan	Mjesec	Godina
	Do:		
	Format: Dan	Mjesec	Godina
Naziv i adresa poslodavca (Institucije/poduzeća) _____ _____ _____ _____ Broj uvjerenja: _____ Datum: ____/____/____	Zasnovao radni odnos:		
	Format: Dan	Mjesec	Godina
	Do:		
	Format: Dan	Mjesec	Godina
5.3. UKUPAN RADNI STAŽ U STRUCI NAKON STJECANJA VSS/VISOKOG OBRAZOVANJA Naziv i adresa poslodavca (Institucije/poduzeća) _____ _____ _____ _____ Broj uvjerenja: _____ Datum: ____/____/____	Zasnovao radni odnos:		
	Format: Dan	Mjesec	Godina
	Do:		
	Format: Dan	Mjesec	Godina

5.2. POSEBNI RADNI STAŽ TRAŽEN TEKSTOM NATJEČAJA

Naziv i adresa poslodavca (Institucije/poduzeća) _____ _____ _____ _____ Broj uvjerenja: _____ Datum: ____/____/____	Zasnovao radni odnos:		
	Format: Dan	Mjesec	Godina
	Do:		
	Format: Dan	Mjesec	Godina
Naziv i adresa poslodavca (Institucije/poduzeća) _____ _____ _____ _____ Broj uvjerenja: _____ Datum: ____/____/____	Zasnovao radni odnos:		
	Format: Dan	Mjesec	Godina
	Do:		
	Format: Dan	Mjesec	Godina
Naziv i adresa poslodavca (Institucije/poduzeća) _____ _____ _____ _____ Broj uvjerenja: _____ Datum: ____/____/____	Zasnovao radni odnos:		
	Format: Dan	Mjesec	Godina
	Do:		
	Format: Dan	Mjesec	Godina

Naziv i adresa poslodavca (Institucije/poduzeća) _____ _____ _____ _____ Broj uvjerenja: _____ Datum: ____/____/____	Zasnovao radni odnos:		
	Format: Dan	Mjesec	Godina
	Do:		
	Format: Dan	Mjesec	Godina
Naziv i adresa poslodavca (Institucije/poduzeća) _____ _____ _____ _____ Broj uvjerenja: _____ Datum: ____/____/____	Zasnovao radni odnos:		
	Format: Dan	Mjesec	Godina
	Do:		
	Format: Dan	Mjesec	Godina

5.3. UKUPAN RADNI STAŽ U STRUCI NAKON STJECANJA VSS/VISOKOG OBRAZOVANJA

Izračunajte, te upišite točne podatke sa brojem godina, mjeseci i dana ukupno stečenog radnog staža. Pod radnim stažom podrazumijeva se radni staž stečen nakon završene visoke stručne spreme u struci. Dostavljenom dokumentacijom – potvrdom/uvjerenjem dužni ste dokazati radni staž koje ste naprijed naveli.

(naziv tijela, ustanove, poduzeća)

Broj: _____

(mjesto)

(datum)

Na temelju članka 169. Zakona o upravnom postupku („Službene novine Federacije Bosne i Hercegovine“, broj: 2/98 i 48/99), a na usmeni zahtjev _____

_____ izdaje _____ (ime i prezime)
(funkcija izdavatelja potvrde)

POTVRDU/UVJERENJE

Potvrđuje se da je _____ po zanimanju _____ rođen/a _____ godine, u razdoblju od _____ godine do _____ godine, u ovom tijelu (ustanovi, poduzeću i dr.) obavljao/la poslove _____ te da je na poslovima svoje struke, nakon stjecanja visoke stručne spreme, stekao/la radni staž u ukupnom trajanju od _____ godina, _____ mjeseci i _____ dana.

Ova potvrda ima značaj javne isprave u smislu članka 169. stavak 3. Zakona o upravnom postupku, a služi u svrhu prijavljivanja na natječaj i u druge svrhe se ne može koristiti.

Potpis ovlaštene osobe

Povjerenstvo za izbor državnog službenika u _____

Obrazac br. 2

Rezultati stručnog ispita

Pozicija _____

Broj predmeta: _____

Kandidat	Usmeni dio stručnog ispita				Pismeni dio stručnog ispita	Ukupno				
	Bodovanje na usmenom dijelu stručnog ispita			Ukupno bodova			A	B	C	D
	I Član Povjerenstva	II Član Povjerenstva	III Član Povjerenstva				Prosjek = ukupno bodova/ čl. povjerenstva	Postotak Bodova (A*100/40) %	Bodovi osvojeni na pismenom dijelu stručnog ispita %	Ukupno = (B+C)/2 %
Ime i prezime, ime roditelja										

Mjesto: _____

Datum: _____

Vrijeme početka: _____

Vrijeme završetka: _____

Članovi Povjerenstva za izbor:

Član Povjerenstva 1

Član Povjerenstva 2

Član Povjerenstva 3

Službenik koji provodi stručni ispit: _____

Službena zabilješka: _____

Bosna i Hercegovina
 Federacija Bosne i Hercegovine
ŽUPANIJA ZAPADNOHERCEGOVAČKA
VLADA
POVJERENSTVO ZA DRŽAVNU SLUŽBU

Broj: _____
 Široki Brijeg, _____ godine

Na temelju članka 30. Uredbe o uvjetima, načinu i programu za polaganje ispita općeg znanja i stručnog ispita za kandidate za državnu službu u Županiji Zapadnohercegovačkoj („Narodne novine Županije Zapadnohercegovačke“, broj: 11/09) predsjednik Povjerenstvo za državnu službu Županije Zapadnohercegovačke, u proceduri javnog natječaja za popunu radnog mjesta državnog službenika, _____ u tijelu _____ utvrđuje:

LISTU USPJEŠNIH KANDIDATA		
Redni broj	Ime i prezime kandidata	POSTOTAK OSVOJENIH BODOVA NA STRUČNOM ISPITU

Predsjednik

utroška sredstava s kriterijima raspodjele sredstava „Tekući prijenosi za udruge branitelja“ utvrđenog Proračunom Županije Zapadnohercegovačke za 2022. godinu, Ministarstvu hrvatskih branitelja iz Domovinskog rata Županije Zapadnohercegovačke	387
34. ZAKLJUČAK o odobravanju preraspodjele sredstava iz Proračuna Županije Zapadnohercegovačke za 2021.	389
35.-193. ZAKLJUČCI o odobravanju izdvajanja sredstava iz Proračuna Županije Zapadnohercegovačke za 2021.	400
194.-199. ZAKLJUČCI o odobravanju izdvajanja sredstava iz Proračuna Županije Zapadnohercegovačke za 2022.	476

URED ZA ZAKONODAVSTVO VLADE

200. PRAVILNIK o unutarnjem ustrojstvu Ureda za zakonodavstvo Vlade Županije Zapadnohercegovačke	478
---	-----

GRADSKO VIJEĆE ŠIROKI BRIJEG

201. RJEŠENJE o imenovanju ravnateljice predškolske ustanove dječji vrtić „Tmoružica“ Široki Brijeg	487
202. RJEŠENJE o razrješenju ravnateljice predškolske ustanove dječji vrtić „Tmoružica“ Široki Brijeg	488

22

Na temelju članka 19. stavak (1) Zakona o Vladi Županije Zapadnohercegovačke („Narodne novine Županije Zapadnohercegovačke”, broj: 15/21), i članka 32. stavak (3), a u svezi sa člankom 84. Zakona o državnim službenicima u tijelima državne službe u Županiji Zapadnohercegovačkoj („Narodne novine Županije Zapadnohercegovačke”, broj: 16/08, 7/09, 8/12 i 8/13), Vlada Županije Zapadnohercegovačke na 113. sjednici, održanoj 20. siječnja 2022. godine, donijela je

UREDBU

O IZMJENAMA I DOPUNAMA UREDBE O UVJETIMA, NAČINU I PROGRAMU ZA POLAGANJE ISPITA OPĆEG ZNANJA I STRUČNOG ISPITA ZA KANDIDATE ZA DRŽAVNU SLUŽBU U ŽUPANIJI ZAPADNOHERCEGOVAČKOJ

Članak 1.

U Uredbi o uvjetima, načinu i programu polaganja ispita općeg znanja i stručnog ispita za kandidate za

državnu službu u Županiji Zapadnohercegovačkoj („Narodne novine Županije Zapadnohercegovačke”, broj: 11/09 i 24/17) članak 2a. mijenja se i glasi:

„Članak 2a.

(1) Prijava na javni natječaj podnosi se na Prijavnom obrascu za državne službenike, koji se nalazi u prilogu ove Uredbe i čini njen sastavni dio.

(2) Povjerenstvo za državnu službu Županije ocjenjuje formalno-pravnu ispravnost i sadržaj podnesene prijave.

(3) Dokumentaciju o ispunjavanju općih i posebnih uvjeta javnog natječaja, kandidat je dužan dostaviti uz Prijavni obrazac za državne službenike na javni natječaj izuzev uvjerenja o zdravstvenoj sposobnosti za obavljanje poslova predviđenih za to radno mjesto.

(4) Uvjerenje o zdravstvenoj sposobnosti za obavljanje poslova predviđenih za to radno mjesto izabrani kandidat dostavlja u roku osam dana od dana dobivanja pisane obavijesti Povjerenstva za državnu službu.

(5) Kandidatom u smislu ove Uredbe smatra se osoba koja ispunjava opće i posebne uvjete javnog natječaja i čija je prijava uredna, osim ako ovom Uredbom nije drugačije uređeno.“

Članak 2.

Iza članka 2a. dodaje se novi članak 2b. koji glasi:

„Članak 2b.

(1) Povjerenstvo za državnu službu Županije nepravodobnu, nepotpunu ili neurednu prijavu odbacuje i o razlozima odbacivanja prijave obavještava podnositelja prijave u pisanoj formi.

(2) Protiv Obavijesti iz stavka (1) ovog članka, može se izjaviti priziv Odboru za prizive Županije, u roku tri dana od dana njenog prijema, a priziv se podnosi putem Povjerenstva za državnu službu Županije.

(3) Prizivom iz stavka (2) ovog članka mogu se pobijati samo činjenice i okolnosti u svezi s razlozima o odbacivanju prijave navedene u obavijesti.

(4) Postupak pred Odborom za prizive Županije po prizivu iz stavka (2) ovog članka mora se okončati u roku sedam dana od dana prijema priziva.“

Članak 3.

Članak 3. mijenja se i glasi:

„Članak 3.

(1) Ispit općeg znanja polažu sve osobe koje kao kandidati konkuriraju na radna mjesta državnih službenika u tijelima državne službe Županije, grada i općine.

(2) Ispit općeg znanja ima za cilj utvrditi posjeduje li kandidat, koji konkurira na radno mjesto državnog službenika, dovoljan stupanj znanja iz oblasti javne uprave koja su neophodna za obavljanje poslova državnog službenika.

(3) Kandidat koji je položio ispit za državne službenike, pravosudni ispit, magistri i doktori pravnih znanosti izuzeti su od polaganja ispita općeg znanja iz članka 32. stavka (2) točke a) Zakona.“

Članak 4.

U članku 4. stavak (2) mijenja se i glasi:

„(2) Program za polaganje ispita općeg znanja za kandidate za državnu službu mijenja se i u prilogu je ove Uredbe i čini njen sastavni dio.“

Članak 5.

U članku 15. iza stavka (3) dodaje se novi stavak (4) koji glasi:

„(4) Kandidat koji ne pristupi polaganju Ispita općeg znanja ne sudjeluje u daljnjoj proceduri i ne smatra se kandidatom u smislu ove Uredbe.“

Članak 6.

U članku 29. iza stavka (1) dodaje se novi stavak (2) koji glasi:

„(2) Kandidat koji ne pristupi polaganju Stručnog ispita ne sudjeluje u daljnjoj proceduri i ne smatra se kandidatom u smislu ove Uredbe.“

Članak 7.

Članak 30. mijenja se i glasi:

„Članak 30.

(1) Kandidati koji su na stručnom ispitu postigli najmanje 70% od ukupnog broja bodova čine Listu uspješnih kandidata prema redoslijedu počevši od najvećeg prema najmanjem broju ostvarenih bodova.

(2) Listu uspješnih kandidata sačinjava Povjerenstvo za izbor na obrascu koji se nalazi u prilogu ove Uredbe i čini njen sastavni dio.

(3) Povjerenstvo za državnu službu Županije dostavlja Listu uspješnih kandidata s preslikom Prijavnog obrasca kandidata s dostavljene liste rukovoditelju tijela državne službe koji vrši popunu upražnjenog radnog mjesta.

Članak 8.

Članak 31. mijenja se i glasi:

„Članak 31.

(1) Kandidat za kojega je rukovoditelj tijela državne službe zatražio Mišljenje Povjerenstva za državnu službu Županije o ispunjavanju uvjeta za postavljenje s Liste uspješnih kandidata, dužan je Povjerenstvu za državnu službu Županije u roku osam dana od dana prijema pisanog obavještenja o izboru dostaviti uvjerenje o zdravstvenoj sposobnosti za obavljanje poslova predviđenih za to radno mjesto.

(2) Ako kandidat iz stavka (1) ovog članka u zadanom roku ne dostavi uvjerenje o zdravstvenoj sposobnosti za obavljanje poslova predviđenih za to radno mjesto, Povjerenstvo za državnu službu će o tome izvijestiti rukovoditelja tijela državne službe, koji je u roku pet dana od dana zaprimanja te obavijesti dužan od Povjerenstva za državnu službu zatražiti Mišljenje o ispunjavanju uvjeta za postavljenje za drugo rangiranog kandidata s dostavljene liste uspješnih kandidata.

(3) Povjerenstvo za državnu službu Županije pismeno obavještava kandidate o rezultatima koje su postigli na javnom natječaju.

(4) Protiv Obavijesti iz stavka (3) ovog članka kandidat ima pravo priziva Odboru za prizive Županije u roku pet dana od dana prijema pisane obavijesti, a priziv se podnosi putem Povjerenstva za državnu službu Županije.

(5) Prizivom iz stavka (4) ovog članka mogu se pobijati samo činjenice i okolnosti u svezi s rezultatima koje su postigli navedene u obavijesti.

Članak 9.

(Započeti postupci)

Započeti postupci prije stupanja na snagu ove Uredbe okončat će se sukladno Uredbi o uvjetima, načinu i programu polaganja ispita općeg znanja i stručnog ispita za kandidate za državnu službu u Županiji Zapadnohercegovačkoj („Narodne novine Županije Zapadnohercegovačke”, broj: 11/09 i 24/17).

Članak 10.

(Stupanje na snagu)

Ova Uredba stupa na snagu osmog dana od dana objave u „Narodnim novinama Županije Zapadnohercegovačke“.

Bosna i Hercegovina

Federacija Bosne i Hercegovine

ŽUPANIJA ZAPADNOHERCEGOVAČKA

VLADA

Broj:01-39-1/22-113

Široki Brijeg: 20. siječnja 2022.

Predsjednik
Zdenko Čosić

Bosna i Hercegovina
 Federacija Bosne i Hercegovine
ŽUPANIJA ZAPADNOHERCEGOVAČKA
VLADA
POVJERENSTVO ZA DRŽAVNU SLUŽBU

PRIJAVNI OBRAZAC ZA DRŽAVNE SLUŽBENIKE

Uputa: Rubrike popunite tiskanim slovima koristeći se računalom ili kemijskom olovkom.

1. JAVNI NATJEČAJ

Naziv tijela	
NAVEDITE BROJ POZICIJE I RADNO MJESTO/A NA KOJE SE PRIJAVLJUJETE:	

2. OSOBNI PODACI KANDIDATA

IME (ime roditelja) PREZIME	
DJEVOJAČKO PREZIME	
DATUM I MJESTO ROĐENJA	
DRŽAVLJANSTVO	
ADRESA (mjesto, ulica i broj)	
KONTAKT TELEFON	
ELEKTRONSKA POŠTA	
SPOL	☐ MUŠKI ☐ ŽENSKI
NACIONALNOST	☐ HRVAT ☐ SRBIN ☐ BOŠNJAK ☐ OSTALI

3. OBRAZOVANJE KANDIDATA

VSS – VII stupanj ☐ 180 ECTS ☐ 240 ECTS ☐ 300 ECTS ☐
Stečeno zvanje:
Diploma stečena u inozemstvu ☐ DA ☐ NE

4. ISPIT PROFESIONALNE NADOGRAĐNJE/USAVRŠAVANJA

Ako imate položen ispit profesionalne nadogradnje/usavršavanje, naznačite koji (označite sa X ili zaokružite)

- NE, nemam položen ispit
 DA, položen Javni ispit,
 DA, položen ispit općeg znanja,
 DA, položen stručni upravni ispit,
 DA, položen pravosudni ispit,
 DA, magistar pravnih znanosti,
 DA, doktor pravnih znanosti.

Napomena: kandidati koji posjeduju dokaz o položenom ispitu za državne službenike, pravosudnom ispitu, magistri i doktori pravnih znanosti izuzimaju se od polaganja ispita općeg znanja

5. RADNI STAŽ U STRUCI NAKON STJECANJA VSS/VISOKOG OBRAZOVANJA

_____ godina	_____ mjesec	_____ dan
<p><i>Napomena:</i> kandidati su dužni uz prijavu na javni natječaj dostaviti dokaz o radnom stažu u struci nakon stjecanja visoke stručne spreme/obrazovanja, prema članku 26a. Uredbe o poslovima temeljne djelatnosti iz nadležnosti tijela državne službe koje obavljaju državni službenici, uvjetima za obavljanje tih poslova i ostvarivanju određenih prava iz radnog odnosa („Narodne novine ŽZH“, broj: 10/09, 10/13, 23/15, 4/21 i 16/21).</p>		

5.1. PODACI ZA NAMJEŠTENIKE KOJI UZ RAD STEKNU VISOKU STRUČNU SPREMU

Status namještenika:	☐ DA ☐ NE
Položen stručni ispit za namještenike:	☐ DA ☐ NE
Radno iskustvo namještenika nakon položenog stručnog ispita za namještenika	
_____	_____
godina	mjesec dan
<p><i>Napomena:</i> kandidati koji obavljaju poslove namještenika u tijelima državne službe i koji su uz rad stekli visoku stručnu spremu, dužni su uz prijavu na javni natječaj dostaviti sljedeću dokumentaciju (original ili ovjerene preslike):</p> <p>a) sveučilišnu diplomu (priznata inozemna obrazovna isprava/diploma, ukoliko fakultet nije završen u Bosni i Hercegovini ili je diploma stečena u nekoj od država nastaloj raspadom SFRJ nakon 06.04.1992.godine),</p> <p>b) dokaz da su uposleni u tijelu državne službe kao namještenici i dokaz o pet godina radnog iskustva u tijelima državne službe nakon položenog stručnog ispita za namještenike izdani nakon objave javnog natječaja,</p> <p>c) dokaz o položenom stručnom ispitu za namještenike.</p>	

6. OSOBNE VJEŠTINE I SPOSOBNOSTI

Popunjava se ukoliko je uvjet tražen raspisanim javnim natječajem

6.1. KORIŠTENJE STRANIH JEZIKA	6.1.1. Završeno školovanje/obrazovanje na stranom jeziku	DA	NE			
	6.1.2. Ukoliko je odgovor „DA“, navedite na kojem ste stranom jeziku pohađali nastavu					
	6.1.3. Strani jezik kao nastavni predmet na fakultetu	DA				
	6.1.4. Certifikat/Uvjerenje o poznavanju, znanju i aktivnom znanju	DA				
	6.1.5. Navedite razinu poznavanja jezika prema Zajedničkom europskom referentnom okviru za jezike, a u skladu sa Pravilnikom o dokumentaciji kojom se dokazuje poznavanje ili znanje i aktivno znanje stranih jezika u postupcima provođenja natječaja u tijelima državne službe u Županiji Zapadnohercegovačkoj („Narodne novine Županije Zapadnohercegovačke“, broj: 10/17)					
STRANI JEZICI:	A1	A2	B1	B2	C1	C2
01						
02						
03						

6.2. POZNAVANJE RADA NA RAČUNALU

Označite sa X ili zaokružite računarske alate koje znate koristiti

Popunjava se ukoliko je uvjet tražen raspisanim javnim natječajem

Office paket:	☐ Word	☐ Excel	☐ Powerpoint	Ostalo: _____
Internet i e-mail	☐ Internet Explorer	☐ Outlook	Ostalo: _____	
Ostali alati i znanja	☐ PDF Reader	☐ ZIP	☐ Skeniranje	Ostalo: _____
<p><i>Napomena:</i> Kao dokaz o poznavanju rada na računalu kandidati mogu dostaviti uvjerenje škole ili drugih institucija koje se bave obučavanjem za rad na računalu, bez obzira nalaze li se u Bosni i Hercegovini ili izvan nje, uvjerenje srednje škole ili fakulteta o provjeri znanja rada na računalu, položen ispit informatike, kao i druge isprave srednje škole ili fakulteta (ovjerena preslika svjedodžbe ili indeksa) koja potvrđuje poznavanje ili znanje rada na računalu, diplomu ili drugu ispravu koja potvrđuje stečeno zvanje ili zanimanje koje je neposredno vezano za rad na računalu.</p>				

6.3. DRUGE SPOSOBNOSTI I VJEŠTINE

Popunjavanje se ukoliko je uvijek tražen raspisanim javnim natječajem

--

7. DODATNE INFORMACIJE**IZJAVA O SPREMNOSTI NA POŠTIVANJE PRAVILA O NESPOJIVOSTI S MJESTOM DRŽAVNOG SLUŽBENIKA U DRŽAVNOJ SLUŽBI**

Pod punom, moralnom, materijalnom i kaznenom odgovornosti

- nisam pod optužnicom Međunarodnog tribunala za bivšu Jugoslaviju u Hagu i da nisam odbio poslušnost naredbe da se pojavim pred Tribunalom) članak IX.1. Ustava BiH, članak 28. stavak 1. točka f. Zakona o državnim službenicima u tijelima državne službe u Županiji Zapadnohercegovačkoj (Zakona);
- nisam otpušten(a) iz državne službe kao rezultat stegovne mjere na bilo kojoj razini vlasti u Bosni i Hercegovini u roku od tri godine prije dana objave upražnjenog radnog mjesta u "Narodnim novinama Županije Zapadnohercegovačke" (članak 28.e. Zakona);
- ne obavljam dužnost, djelatnost niti sam na položaju koji dovodi do sukoba interesa s dužnostima državnog službenika (članak 19. Zakona);
- nije potvrđena optužnica kod nadležnog suda;
- ne zauzimam nekretninu u vlasništvu izbjeglice ili prognanika niti zauzimam stan za koji je izbjeglica ili prognanik podnio zahtjev za povrat stanarskog prava, niti zauzimam stan koji bi trebao biti pod upravom općinskog tijela uprave zaduženog za stambena pitanja i koji bi trebao biti korišten u svrhu alternativnog smještaja (članak 17.5. Zakona);
- ću u određenoj fazi natječajne procedure, na zahtjev Povjerenstva za državnu službu Županije, dostaviti sve originale ih ovjerene preslike dokumenta kojima dokazujem istinitost izjava i tvrdnji u ovom obrascu u roku utvrđenom u javnom natječaju;
- suglasnost kandidata: suglasan-na sam da Povjerenstvo za državnu službu Županije Zapadnohercegovačke, moje osobne podatke kao i dostavljenu dokumentaciju, u ovom javnom pozivu, može obrađivati dok za to postoje objektivni razlozi.

Svi moji odgovori na gore navedena pitanja, kao i ova izjava, istiniti su, potpuni i točni, što potvrđujem svojim potpisom.

--	--	--

Datum prijavljivanja na natječaj

Jedinstveni matični broj

Svojeručni potpis

Bosna i Hercegovina
Federacija Bosne i Hercegovine
ŽUPANIJA ZAPADNOHERCEGOVAČKA
VLADA
POVJERENSTVO ZA DRŽAVNU SLUŽBU
POVJERENSTVO ZA IZBOR

Broj: _____
Široki Brijeg, _____ godine

Povjerenstvo za izbor, u proceduri javnog natječaja za popunu radnog mjesta državnog službenika, _____ u tijelu _____ utvrđuje:

LISTU USPJEŠNIH KANDIDATA		
Redni broj	Ime i prezime kandidata	POSTOTAK OSVOJENIH BODOVA NA STRUČNOM ISPITU

Predsjednik _____

Član _____

Član _____

PROGRAM POLAGANJA ISPITA OPĆEG ZNANJA ZA DRŽAVNE SLUŽBENIKE

Program ispita općeg znanja u okviru oblasti iz članka 3. ove Uredbe sadrži sljedeće gradivo, pravne izvore i literaturu:

1. OSNOVE USTAVNOG SUSTAVA

A) Gradivo

(1) Ustavni sustav Bosne i Hercegovine prema Ustavu Bosne i Hercegovine (Opći okvirni sporazum za mir u Bosni i Hercegovini - Aneks IV) koji obuhvaća:

- opće karakteristike Bosne i Hercegovine kao države (demokratska načela, sastav, kretanje roba, usluga, kapitala i osoba, glavni grad, simboli i državljanstvo);
- ljudska prava i temeljne slobode (ljudska prava, međunarodni standardi, katalog prava, izbjeglice i raseljene osobe i Povjerenstvo za ljudska prava);
- nadležnosti institucija Bosne i Hercegovine;
- nadležnosti entiteta;
- dodatne nadležnosti Bosne i Hercegovine;
- Parlamentarna skupština Bosne i Hercegovine (Zastupnički dom i Dom naroda - izbor, mandat, sastav, način odlučivanja i nadležnosti);
- Predsjedništvo Bosne i Hercegovine (izbor, mandat, sastav i nadležnosti);
- Vijeće ministara Bosne i Hercegovine (imenovanje, mandat, sastav i nadležnosti);
- Stalni komitet (sastav i nadležnosti);
- Ustavni sud Bosne i Hercegovine (sastav, nadležnost, način izbora i odlučivanja i odluke);
- Ombudsmani Bosne i Hercegovine;
- Centralna banka Bosne i Hercegovine (sastav i nadležnost).

(2) Ustavni sustav Federacije Bosne i Hercegovine koji obuhvaća:

- opće karakteristike Federacije (sastav, službeno ime, glavni grad, simboli i službeni jezik);
- ljudska prava i temeljne slobode (katalog prava i temeljnih sloboda);
- Ombudsmani (imenovanja i nadležnosti);
- nadležnost Federacije (isključiva i zajednička nadležnost Federacije i županija);
- nadležnost županija.
 - a) Zakonodavna vlast Federacije
 - Parlament Federacije (Zastupnički dom - sastav, mandat i izbor, Dom naroda - sastav, mandat i izbor);
 - Nadležnost Parlamenta Federacije.
 - b) Izvršna vlast Federacije
 - predsjednik i dopredsjednici Federacije (izbor, mandat i nadležnost);
 - Vlada Federacije (sastav, izbor, odlučivanje o vitalnim interesima i ovlasti premijera i dopremijera);
 - ovlasti federalnog ministra.
 - c) Sudbena vlast Federacije
 - sudovi Federacije (Ustavni sud, Vrhovni sud - sastav, izbor, mandat, nadležnost i odluke).

(3) Ustavni sustav Županije Zapadnohercegovačke koji obuhvaća:

- opće karakteristike Županije (sastav, službeno ime, sjedište, simboli i službeni jezik);
- ljudska prava i temeljne slobode (katalog prava i temeljnih sloboda);
- nadležnost Županije (isključiva i zajednička nadležnost Županije i Federacije).
- zakonodavno tijelo Županije (sastav, izbor, mandat i nadležnosti);
- izvršna vlast Županije (premijer Županije - izbor i mandat, Vlada Županije - izbor, sastav i nadležnost);
- ovlasti županijskog ministra;
- Županijsko sudstvo (nadležnost, izbor i mandat).
 - a) Općinske vlasti
 - općinsko vijeće (izbor, mandat i nadležnost);
 - općinski načelnik (izbor i nadležnost);
 - općinski sudovi (osnivanje, nadležnost, izbor i mandat sudaca).
 - b) Gradske vlasti
 - nadležnost grada;
 - gradsko vijeće (sastav, izbor i nadležnost);
 - gradonačelnik (izbor i nadležnost).
 - c) Međunarodni odnosi
 - zasnivanje međunarodnih odnosa;
 - međunarodni sporazumi (potpisivanje i verifikacije, stupanje na snagu i otkazivanje).
 - d) Amandmani na Ustav Federacije
 - predlaganje i usvajanje amandmana na Ustav Federacije

(4) Osnove ustavnog sustava Republike Srpske (opće karakteristike, zakonodavna, izvršna i sudska vlast).

(5) Brčko Distrikt Bosne i Hercegovine - pravni položaj, uređenje, nadležnost, organizacija i tijela.

(6) Zakon o državljanstvu Bosne i Hercegovine

- stjecanje državljanstva Bosne i Hercegovine (podrijetlom, rođenjem na teritoriju BiH, usvajanjem, putem naturalizacije, putem međunarodnog sporazuma);
- prestanak državljanstva Bosne i Hercegovine (po sili zakona, odricanjem, otpustom, oduzimanjem, međunarodnim sporazumom).

(7) Zakon o zabrani diskriminacije

- pojam diskriminacije;
- oblici diskriminacije;
- izuzeci od principa jednakog postupanja;
- zaštićena prava;
- institucije nadležne za zaštitu od diskriminacije;
- postupci za zaštitu od diskriminacije;
- praćenje provedbe Zakona;
- tužbe za zaštitu od diskriminacije, sudska nadležnost i rokovi, odgovornost za nepoštivanje Zakona.

(8) Europska konvencija o ljudskim pravima

- Europski sud za ljudska prava (broj sudaca, uvjeti za obavljanje službe, izbor sudaca, trajanje mandata, razrješenje).

B) Pravni izvori i literatura

- Ustav Bosne i Hercegovine (Opći okvirni sporazum za mir u Bosni i Hercegovini - Aneks IV);
- Sporazum p ljudskim pravima (Opći okvirni sporazum za mir u Bosni i Hercegovini- Aneks VI);
- Amandman I Ustava Bosne i Hercegovine ("Službeni glasnik Bosne i Hercegovine ", broj: 25/09);
- Ustav Federacije Bosne i Hercegovine ("Službene novine Federacije Bosne i Hercegovine ", broj: 1/94, 13/97, 13/97, 16/02, 22/02, 52/02, 52/02, 60/02, 18/03, 63/03, 9/04, 20/04, 33/04, 71/05 i 72/05);
- Ustav Republike Srpske („Službeni glasnik Republike Srpske”, broj: 21/92 - Prečišćen tekst 28/94, 8/96, 13/96, 15/96, 16/96, 21/96, 21/02, 26/02, 30/02, 31/02, 69/02, 31/03, 98/03, 115/05, 117/05, 48/11);
- Ustav Županije Zapadnohercegovačke (“Narodne novine Županije Zapadnohercegovačke”, broj: 1/96, 2/99, 14/00, 17/00, 1/03 i 10/04 i 17/11);
- Statut Brčko Distrikta Bosne i Hercegovine ("Službeni glasnik Brčko Distrikta Bosne i Hercegovine ", broj: 2/10 - Prečišćen tekst);
- Zakon o državljanstvu Bosne i Hercegovine ("Službeni glasnik Bosne i Hercegovine ", broj: 22/16 - Prečišćen tekst);
- Zakon o zabrani diskriminacije („Službeni glasnik Bosne i Hercegovine“, broj: 59/09 i 66/16);
- Europska konvencija o zaštiti ljudskih prava i temeljnih sloboda ("Službeni glasnik Bosne i Hercegovine ”, broj: 6/99).

2. ORGANIZACIJA TIJELA DRŽAVNE UPRAVE**A) Gradivo**

(1) Organizaciji tijela uprave u Županiji Zapadnohercegovačkoj, Federaciji Bosne i Hercegovine, Republici Srpskoj i Brčko Distriktu Bosne i Hercegovine.

- načela organiziranja i rada tijela uprave i upravnih organizacija (zakonitost, transparentnost, javnost, odgovornost, učinkovitost, ekonomičnost, profesionalna nepristranost, politička neovisnost);
- poslovi tijela uprave i upravnih organizacija (izvršavanje zakona i drugih propisa, obavljanje upravnog nadzora nad provedbom zakona i drugih propisa, donošenje pod zakonskih propisa za provedbu zakona i drugih propisa, pripremanje propisa i davanje preporuka iz oblasti zakonodavstva, davanje odgovora na pitanja tijela zakonodavne i izvršne vlasti i pravnih i fizičkih osoba koja se odnose na njihovu nadležnost, praćenje stanja u oblastima za koje su osnovani i odgovornost za stanje u tim oblastima i obavljanje drugih upravnih i stručnih poslova određenih zakonom i drugim propisima);
- povjeravanje javnih ovlasti (pojam i značenje, institucije kojima se povjeravaju, način povjeravanja, upravni nadzor nad radom institucija koje imaju javne ovlasti);
- načela za osnivanje tijela uprave i upravnih organizacija;
- tijela uprave;
- upravne organizacije;
- kriteriji za osnivanje tijela uprave i upravnih organizacija;
- osnivanje tijela uprave i upravnih organizacija (federalnih, županijskih, gradskih i

- općinskih);
- unutarnja organizacija tijela uprave i upravnih organizacija (pravilnik o unutarnjoj organizaciji, način izrade i donošenja, što se njime utvrđuje, tko ga donosi, uz čiju suglasnost);
 - stručne i druge službe (koja tijela ih osnivaju, za koje poslove);
 - rukovođenje tijelima uprave i upravnim organizacijama, odgovornost rukovoditelja;
 - rukovodeći državni službenici u tijelima uprave i upravnim organizacijama;
 - pod zakonski propisi i drugi akti koje donose tijela uprave i upravne organizacije;
 - odnos tijela uprave i upravnih organizacija prema tijelu zakonodavne vlasti (odgovornosti i ovlasti);
 - odnos tijela uprave i upravnih organizacija prema tijelu izvršne vlasti (ovlasti tijela izvršne vlasti);
 - međusobni odnosi tijela uprave i upravnih organizacija (ovlasti i obveze tijela uprave i upravnih organizacija u međusobnim odnosima, međusobna suradnja tijela uprave i upravnih organizacija na istoj ili različitoj razini, odnosno razini vlasti);
 - odnos tijela uprave i upravnih organizacija prema ombudsmanima;
 - odnos tijela uprave i upravnih organizacija prema pravnim osobama;
 - odnos tijela uprave i upravnih organizacija prema građanima;
 - odnos tijela uprave i upravnih organizacija prema javnosti;
 - odnos tijela uprave i upravnih organizacija prema institucijama Federacije Bosne i Hercegovine, Republike Srpske i Brčko Distrikta Bosne i Hercegovine;
 - sredstva za rad tijela uprave i upravnih organizacija;
 - inspeksijski nadzor (zajedničke odredbe, odnos federalne inspekcije prema županijskoj i općinskoj inspekciji, federalna upravna inspekcija, županijska upravna inspekcija);
 - uredsko i arhivsko poslovanje;
 - nadzor nad primjenom Zakona o organizaciji tijela uprave u Županiji Zapadnohercegovačkoj, Federaciji Bosne i Hercegovine i Zakona o republičkoj upravi u Republici Srpskoj.
- (2) Osnove lokalne samouprave u Županiji Zapadnohercegovačkoj, Federaciji Bosne i Hercegovine i Republici Srpskoj.
- definicija lokalne samouprave;
 - jedinice lokalne samouprave (općina, grad);
 - uvjeti za uspostavljanje grada;
 - tijela jedinice lokalne samouprave (vijeće, načelnik, gradonačelnik);
 - međusobni odnosi vijeća i načelnika ili gradonačelnika;
 - mjesna samouprava (mjesna zajednica);
 - upravni nadzor nad radom jedinica lokalne samouprave.
- (3) Vlada Županije, Federacije Bosne i Hercegovine, Republike Srpske i Brčko Distrikta Bosne i Hercegovine
sjedište Vlade Županije, Federacije Bosne i Hercegovine, Republike Srpske i Brčko Distrikta Bosne i Hercegovine;
- način rada i odlučivanja (kvorum, poslovnik);
 - akti Vlade (uredbe sa zakonskom snagom, uredbe, odluke, rješenja, zaključci).
- (4) Županijska ministarstva, Federalna ministarstva i druga tijela uprave
- ministarstva;
 - samostalne uprave i upravne organizacije i uprave u sastavu ministarstva;
 - sjedište ministarstava, uprava i upravnih organizacija.

B) Pravni izvori i literatura

- Zakon o organizaciji organa uprave u Federaciji Bosne i Hercegovine ("Službene novine Federacije Bosne i Hercegovine ", broj: 35/05);
- Zakon o Vladi Federacije Bosne i Hercegovine („Službene novine Federacije Bosne i Hercegovine ”, broj: 1/94, 8/95, 58/02, 19/03, 2/06 i 8/06);
- Zakon o federalnim ministarstvima i drugim tijelima federalne uprave („Službene novine Federacije Bosne i Hercegovine ”, broj: 58/02, 19/03, 38/05, 2/06, 8/06, 61/06, 80/10 i odluka US I 48/11);
- Zakon o načelima lokalne samouprave Federacije Bosne i Hercegovine („Službene novine Federacije Bosne i Hercegovine ”, broj: 49/06 i 51/09);
- Zakon o inspekcijama Federacije Bosne i Hercegovine („Službene novine Federacije Bosne i Hercegovine ”, broj: 73/14 i 19/17-odluka US);
- Zakon o republičkoj upravi u Republici Srpskoj ("Službeni glasnik Republike Srpske", broj: 115/18);
- Zakon o lokalnoj samoupravi Republike Srpske ("Službeni glasnik Republike Srpske", broj: 97/16, 36/19 i 61/21);
- Zakon o organizaciji tijela uprave u Županiji Zapadnohercegovačkoj ("Narodne novine Županije Zapadnohercegovačke", broj: 9/06 i 6/20);
- Zakon o Vladi Županije Zapadnohercegovačke ("Narodne novine Županije Zapadnohercegovačke", broj: 15/21);
- Zakon o županijskim ministarstvima i drugim tijelima županijske uprave („Narodne novine Županije Zapadnohercegovačke“, broj: 17/9 i 17/11);
- Zakon o lokalnoj samoupravi Županije Zapadnohercegovačke ("Narodne novine Županije Zapadnohercegovačke", broj: 3/09, 18/11 i 11/17);
- Zakon o inspekcijama Županije Zapadnohercegovačke ("Narodne novine Županije Zapadnohercegovačke", broj:4/09).

3. UPRAVNI POSTUPAK I UPRAVNI SPOR**A) Građivo****(1) Upravni postupak****(a) Opće odredbe**

- pojam, značaj i vrste upravnog postupka;
- temeljna načela upravnog postupka;
- nadležnost (stvarna i mjesna nadležnost, sukob nadležnosti, službena osoba ovlaštena za vođenje postupka i za rješavanje, pravna pomoć, izuzeće);
- stranka i njezino zastupanje (pojam stranke, procesna sposobnost i zakonski zastupnik, vrste zastupnika privremeni zastupnik, zajednički predstavnik i punomoćnik);
- komuniciranje tijela i stranaka (podnesci, pozivanje i zapisnik);
- dostavljanje (način dostavljanja, obvezno osobno dostavljanje, posredno dostavljanje, posebni slučajevi dostavljanja, dostavnica i pogreške u dostavljanju);
- rokovi (vrste i računanje rokova);
- povratak u prijašnje stanje (uvjeti, rokovi i odlučivanje o povratu u prijašnje stanje);

- održavanje reda;
 - troškovi postupka (troškovi tijela i stranaka, oslobađanje od plaćanja troškova).
- (b) Prvostupanjski postupak
- pokretanje postupka i zahtjevi stranaka (pokretanje, izmjena i odustajanje od zahtjeva i poravnanje);
 - postupak do donošenja rješenja (skraćeni postupak, posebni ispitni postupak, prethodno pitanje i usmena rasprava);
 - dokazivanje (opće odredbe, isprave, uvjerenje, svjedoci, izjava stranke, vještaci, tumači i prevoditelji i očevid);
 - rješenje (tijelo koje donosi rješenje, oblik i sastavni dijelovi rješenja, vrste rješenja, rok za izdavanje rješenja, ispravljanje pogrešaka);
 - zaključak.
- (c) Pravni lijekovi
- Redovni pravni lijekovi
- žalba (pravo na žalbu, nadležnosti tijela za rješavanje po žalbi, rok za žalbu, sadržaj žalbe, predavanje žalbe, rad prvostupanjskog tijela po žalbi, rješavanje drugostupanjskog tijela po žalbi, žalba kada prvostupanjsko rješenje nije doneseno u zakonskom roku, rok za donošenje rješenja po žalbi);
- Vanredni pravni lijekovi:
- (g) obnova postupka;
- (h) mijenjanje i poništavanje rješenja u svezi s upravnim sporom;
- zahtjev za zaštitu zakonitosti;
 - poništavanje i ukidanje rješenja po pravu nadzora;
 - ukidanje i mijenjanje pravomoćnog rješenja uz pristanak ili na zahtjev stranke;
 - izvanredno ukidanje rješenja;
 - oglašavanje rješenja ništavnim;
 - pravne posljedice poništavanja i ukidanja.
- Izvršenje rješenja i zaključka:
- izvršno rješenje;
 - administrativno izvršenje;
 - izvršenje nenovčanih obveza;
 - izvršenje radi osiguranja;
 - privremeni zaključak o osiguranju.
- (2) Upravni spor
- pojam upravnog spora;
 - pravo na pokretanje upravnog spora;
 - nadležnost za rješavanje upravnog spora;
 - sastav suda u upravnim sporovima;
 - upravni akti protiv kojih se može voditi upravni spor;
 - upravni akti protiv kojih se ne može voditi upravni spor;
 - pobijanje upravnog akta (razlozi);
 - pokretanje upravnog spora (tužba, rok i sadržaj tužbe);
 - odluke suda u upravnom sporu (presude i rješenja);
 - pravni lijekovi (zahtjev za izvanredno preispitivanje sudske odluke, ponavljanje postupka);
 - obveznost presude;
 - postupak zaštite sloboda i prava građana zajamčenih Ustavom.

B) Pravni izvori i literatura

- Zakon o upravnom postupku ("Službene novine Federacije BiH", broj: 2/98 i 48/99);
- Zakon o upravnim sporovima ("Službene novine Federacije BiH", broj: 9/05);
- Zakon o opštem upravnom postupku Republike Srpske ("Službeni glasnik Republike Srpske", broj: 13/02, 87/07, 50/10 i 66/18);
- Zakon o upravnim sporovima Republike Srpske ("Službeni glasnik Republike Srpske", broj: 109/05 i 63/11).

4. OSNOVE RADNIH ODNOSA**A) Gradivo****(1) Osnove radnih odnosa kod fizičkih i pravnih osoba**

- zaključivanje ugovora o radu (ugovor i uvjeti za zaključivanje ugovora);
- probni rad i ugovor na neodređeno i određeno vrijeme;
- vježbenici i volonterski rad;
- radno vrijeme;
- odmori i odsustva;
- zaštita uposlenih (maloljetnika, žena i majčinstva, privremeno i trajno nesposobnih za rad);
- plaće i naknade;
- naknada štete;
- prestanak ugovora o radu (način prestanka, otkaz, otkazni rok, otpremnina);
- ostvarivanje prava i obveza iz radnog odnosa (odlučivanje o pravima i zaštiti prava iz radnog odnosa);
- kolektivni ugovor (pojam i pitanja koja se ugovorom uređuju);
- mirno rješavanje kolektivnih radnih sporova (mirenje i arbitraža);
- štrajk (pojam i uvjeti za štrajk).

(2) Radni odnosi državnih službenika

- temeljne odredbe (proporcionalna zastupljenost, upošljavanje i unaprjeđenje, zakonska načela);
- pojam državnog službenika (izuzeće u primjeni);
- dužnost i prava državnih službenika (dužnosti i prava, stručno obrazovanje i usavršavanje, nespojivosti s dužnostima državnog službenika i odlučivanje o pravima i dužnostima državnih službenika);
- prava i obveze savjetnika;
- radna mjesta u državnoj službi (rukovodeći i ostali državni službenici, vježbenici);
- upražnjena radna mjesta (premještaj državnog službenika unutar istog tijela državne službe - dragovoljan i nametnut, sporazumno preuzimanje dužnosti državnog službenika iz drugog tijela državne službe, popuna upražnjenih radnih mjesta s liste prekobrojnih, javno oglašavanje);
- opći uvjeti za postavljenje državnog službenika;
- javni natječaj (sadržaj);
- Povjerenstvo za izbor (ostavka i izuzeće članova Povjerenstva za izbor);
- Izborni proces;
- postavljenje državnog službenika (postupak postavljenja, rezervna lista; sadržaj rješenja o postavljenju, tekst prisege, nepravilno postavljenje);
- probni period, ocjena rada, napredovanje i unaprjeđenje državnog službenika;

- eksterni premještaj i raspoređivanje;
 - prekobrojnost;
 - plaće i naknade (struktura i obračun plaće, naknada za privremeno obavljanje poslova, ostale naknade, plaćeno odsustvo, prava u slučaju prekobrojnosti);
 - uvjeti rada (odsustvo i godišnji odmor, neplaćeno odsustvo i rad s nepunim radnim vremenom);
 - prestanak radnog odnosa (prestanak i postupak za prestanak radnog odnosa, naknade u slučaju prestanka radnog odnosa);
 - stegovna odgovornost državnog službenika (povrede službene dužnosti, stegovni postupak, disciplinske mjere, kazneni postupak, preventivna suspenzija);
 - odgovornost za materijalnu štetu;
 - uloga Vlade Županije i Federacije, rukovoditelja tijela državne službe i medijatora državne službe u vođenju kadrovske politike;
 - Agencija za državnu službu (poslovi Agencije i rukovođenje Agencijom);
 - Odbor državne službe za žalbe (osnivanje, sastav, nadležnost, odluke);
 - Revizija;
 - Etički kodeks za državne službenike (cilj i načela).
- (3) Mirovinsko i invalidsko osiguranje
- prava iz mirovinskog i invalidskog osiguranja (na starosnu mirovinu, na invalidsku mirovinu, na obiteljsku mirovinu, prava osiguranika sa promijenjenom radnom sposobnošću);
 - osiguranici obveznog mirovinskog i invalidskog osiguranja;
 - osnove stjecanja prava iz mirovinskog i invalidskog osiguranja, starost, invalidnost, smrt).

B) Pravni izvori i literatura

- Zakon o radu ("Službene novine Federacije Bosne i Hercegovine ", broj: 26/16, 89/18, 23/20 - odluka US i 49/21 - dr. zakon);
- Zakon o državnoj službi u Federaciji Bosne i Hercegovine („Službene novine Federacije Bosne i Hercegovine ”, broj: 29/03, 39/04, 54/04, 67/05 i 8/06, 77/06 - odluka US, 34/10 - odluka US, 45/10 - dr. zakon, 4/12, 99/15 i 9/17 - odluka US);
- Zakon o mirovinskom i invalidskom osiguranju ("Službene novine Federacije Bosne i Hercegovine ", broj: 13/2018 i 93/19 - Odluka US i 90/21);
- Etički kodeks za državne službenike u Federaciji Bosne i Hercegovine („Službene novine Federacije Bosne i Hercegovine ”, broj: 63/20);
- Zakon o radu ("Službeni glasnik Republike Srpske", broj: 1/16, 66/18 i 91/21 - odluka US);
- Zakon o državnim službenicima ("Službeni glasnik Republike Srpske", broj: 1 18/08, 117/11, 37/12 i 57/16);
- Zakon o penzijskom i invalidskom osiguranju ("Službeni glasnik Republike Srpske", broj: 134/11, 82/13, 96/13 - odluka US, 103/15 i 111/21);
- Zakon o radu ("Narodne novine Županije Zapadnohercegovačke", broj: 11/17);
- Zakon o državnim službenicima u tijelima državne službe u Županiji Zapadnohercegovačkoj ("Narodne novine Županije Zapadnohercegovačke", broj: 16/08, 7/09, 8/12 i 8/13);
- Etički kodeks za državne službenike u Županiji Zapadnohercegovačkoj ("Narodne novine Županije Zapadnohercegovačke", broj: 11/09).

5. UREDSKO POSLOVANJE U TIJELIMA UPRAVE

A) Gradivo

- pojam, sadržaj i značenje uredskog poslovanja;
- načela uredskog poslovanja;
- značenje pojedinih termina u uredskom poslovanju (akt, prilog, predmet, dosje, fascikl, pisanica, arhiva);
- dijelovi službenog akta (službenog dopisa);
- osnovne knjige evidencije u uredskom poslovanju;
- pojam i značenje klasifikacijskih oznaka predmeta akata;
- organizacija obavljanja uredskog poslovanja (pisarnica);
- primanje, otvaranje, pregledanje i raspoređivanje (signiranje) pošte;
- zavođenje akata (način i vrijeme zavođenja, prijamni pečat);
- evidencija o predmetima i aktima (upisnik prvostupanjskih predmeta upravnog postupka, upisnik drugostupanjskih predmeta upravnog postupka, djelovodnik predmeta i akata, djelovodnik za povjerljivu i strogo povjerljivu poštu);
- združivanje akata;
- dostavljanje predmeta i akata u rad (interna dostavna knjiga, prijam i otprema računa);
- rad službenika ovlaštenih za rješavanje predmeta i akata (prikupljanje podataka, vraćanje riješenih predmeta u pisarnicu);
- razvođenje predmeta i akata;
- rokovnik predmeta;
- otpremanje pošte (način otpremanja pošte, knjiga otpreme pošte putem dostavljača i knjiga otpreme pošte putem PTT);
- arhivsko poslovanje (arhiviranje i čuvanje završenih predmeta i akata, vođenje i korištenje arhivske knjige, uvjeti za čuvanje registratorskog materijala s rokovima čuvanja, postupak odabiranja arhivske građe iz registratorskog materijala i način primopredaje arhivske građe nadležnom arhivu).

B) Pravni izvori i literatura

- Zakon o pečatu u Federaciji Bosne i Hercegovine („Službene novine Federacije Bosne i Hercegovine ", broj: 2/94 i 47/07);
- Pravilnik o kancelarijskom poslovanju u Federaciji Bosne i Hercegovine („Službene novine Federacije Bosne i Hercegovine“, broj: 73/19);
- Zakon o arhivskoj građi Federacije Bosne i Hercegovine („Službene novine Federacije Bosne i Hercegovine“, broj: 45/02);
- Uredba o kancelarijskom poslovanju u Republici Srpskoj („Službeni glasnik Republike Srpske“, broj: 8/20);
- Zakon o arhivskoj građi („Narodne novine Županije Zapadnohercegovačke“, broj:18/99 i 9/06);
- Pravilnik o sadržaju i načinu obavljanja uredskog poslovanja u Županiji Zapadnohercegovačkoj („Narodne novine Županije Zapadnohercegovačke“, broj: 1/21);
- Zakon o pečatu Županije Zapadnohercegovačke („Narodne novine Županije Zapadnohercegovačke“, broj: 14/13; 24/15 i 13/21);
- Zakon o ovjeravanju potpisa, prijepisa i rukopisa u Županiji Zapadnohercegovačke

(„Narodne novine Županije Zapadnohercegovačke“, broj: 10/98);

6. OSNOVE EUROPSKIH INTEGRACIJA

A) Gradivo

- povijest europskih integracija (utemeljiteljski ugovor i njihove tekovine);
- institucije Savjeta Europe, njihove nadležnosti i sjedišta;
- institucije Europske unije, njihove nadležnosti, načelo donošenja odluka i sjedišta;
- proširenje Europske unije (povijest proširenja);
- Bijela knjiga;
- Jedinstveno tržište (uvjeti, kriteriji za pristupanje);
- Programi pomoći (kako funkcioniraju, zemlje korisnice);
- Pakt stabilnosti (što je obuhvaćeno pod ovom inicijativom, na kom principu radi);
- Sporazum o stabilizaciji i pridruživanju (u kojoj se fazi nalazi Bosna i Hercegovina i koji koraci je očekuju).

B) Literatura

Temeljni pojmovi europskih integracija:

1. Abeceda europskih integracija;
2. Kronologija europskih integracija;
3. Kronologija odnosa EU i BiH;
4. Ključne skraćenice.